

3102౫ ప్రతిది నము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 9.

చెన్న పట్టణము 1922వ సం॥ జూలై నెల 10-వ తేది సోమవారము
నంపుటము ౯ } కుంచుభినామ సంవత్సరము, ఆషాఢ మాస బహుళ ప్రథమం.

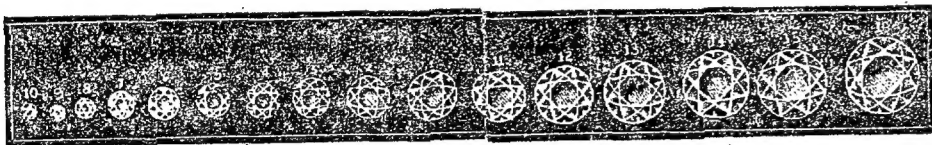
No. 85

సంచిక ౮౫

పుష్కరాగ కమలములు

(314)

ఏల వృధాశ్రమ, నష్టము,
ఉరువే పోగొట్టుకొనుట.

కావ్యము

ప్రతిరాయినీ సీమకమలములు మీరి యుండునట్లు 64 పట్టెలు తీర్చి గ్యారంటీగా పంపబడును.
సరకు తృప్తిలేనిచో పార్శ్వలునుపుచ్చుకొనిన 3 దినములలోపల తిరిగి పంపిన వైకము పంపివేయబడును.
పి. గోపాలసామి శెట్టి, 788 ధర్మరాజ గుడిపేడి, పోస్టు సెంటుతామస్ మాంటు,

(3081) "కత్తికట్టలు"

పెద్దకత్తి గట్టి గజము పొడుగు ౫.౫. పొడవు 1.5 రూ 4-8-0.
దజను కొనువారికి ఒకటి ఉచితము. పోస్టేజీభర్యులవేరే
వలయువారు ఆరడుతో ఒకరూపాయి ఆద్యాన్య
పంపవలెను. వి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో
కట్టల్లు అండ్ లాక్ మేకర్లు లిమిటెడ్
పెద్దాశ్రం. (గోదావరిజిల్లా)
తెల్లిగాఫీ అడ్రెసు: "ఇండస్ట్రీ" పెద్దాశ్రం.

బహుమానము

వైద్య విద్య

ఆయురారోగ్యైశ్వర్యములకు మౌనదర్శి
అమృతభావలో దొరుకును.
రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ.
(3198) 25, సీతాబజారుకోడ్డు, మదరాసు.

అనేక కంసాలింకద కల
తై పడు శ్రమ వ్రాయ నవస
రము లేదు. వాడవద్దకు తిరిగి,
తిరిగి, కడకు విసికి, వేసారి ఉరు
వునే వదులుకొను చున్నాడు.
మేము అన్ని రకముల మొదటి
రకం బంగారు వెండి నగలను
సిద్ధముగా తయారుచేసి ఉంచి
యున్నాము మీకు కావలసిన
వాటిని అట్టికనులేకుండా తీసు
కొనవచ్చును. లేక మీరు అన్ని

రులు యిచ్చిన మీ కోరిక ప్రకారము సకల
చేసి యివ్వబడును. ఒకసారి మావద్ద ఆ
కప్పుడును మావద్దకే వత్తురు. లక్ష్మీ జ్యూయెలీ కంపెనీ,
(189) 18/288, చైనాబజారు, మదరాసు.

వదివిచూడండి! మీరు కొనియున్నారా? యోగ్యతాపత్రములు!!

ప్రతియింటిలో నుండవలసిన సిద్ధాపథముల నేల కొనలేదు?

1. అశ్వశాస్త్రమున కస్తూరిమూత్రముచే గుణములు కాకును కావద్దకు వచ్చు రోగులకు అతిశయ పీకరమును నున్నది
కె. కె. విక్టోర్ కవిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బాల్లబజారుపేడి రంగూను, బళ్ళారి.
అశ్వశాస్త్రమున కస్తూరిమూత్రము జనులకు గలగు నకలదిధి రోగములను పూర్తిగా వాగులేయును.
250-300 మూత్రములను సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ 1-4-0

సారస్వతానవము (బుద్ధిప్రసాదిని)

పిల్లలకు, తరుణులకు, వృద్ధులకు, స్త్రీలకు బలహా నిచ్చు కౌవళము.
మొదలు దుర్బలము, మరపు, తలవేడిమి, మలబద్ధకము, అకలిలేకుండుట, కాంతిహీనత, గుల్మము, మూలరోగము,
స్వప్నస్థలము, కీడుస్థలము మున్నగువాటిని పోగొట్టి అమితమైన కుద్యోగము నిచ్చుచు బలమును గలిగించును.
ఇది మానవకోటికి గొప్ప వరప్రసాదము. 20 దినముల కౌవళముల బుడ్డి 1 కి రూ 1-0-0.

శుక్లగమనింపు:—మా కాతాకారుల సౌకర్యార్థమై వాగుశోరుటచే మద్రాసు, నెం 881 తంబు శెట్టిపేడిలో మా ప్రాంతిని
కలియజేయుము. తప్పక ఎల్లరు ప్రోత్సాహ మొసగు కొరెడము. వి. సి. ఆర్. లు మద్రాసు ప్రాంతినుండి పంపబడవు.
(301-594) పాశ్చాత్య వెంకటాచల వండితులు శ్రీశీతారామన వైద్యశాల మొనూగు.

సిద్ధమకరధ్వజ (భైషజ్యరత్నావళి 920 పుట)

ఇది ఆయుర్వేదాపథములలో మిక్కిలి ప్రసిద్ధిచెందియున్నది. ఇందు శుద్ధిచేసిన రసము, బంగారము, కస్తూరి, పచ్చ
కర్పూరము మొదలగు విలువగల ద్రవ్యములు చేరియున్నవి. వై గ్రంథములలోని యోగము ప్రకారము నిర్మింపబడిన
తయారుచేయబడియున్నది.
శ్లో॥ స్వేచ్ఛాహరవిహారో నకదాచిద్విషద్యతే । మేధాయాః కాంతిజననః కామోద్దీపనకృత్కా॥
బుద్ధిని, ఆయుర్దాయమును వృద్ధిచేయును. శరీరమునకు కాంచినీయును. హెచ్చుగ ధాతుపుష్టితేసి కామోద్దీపనహా
గలిగించును. అతిమూర్తిము, తీయ, సుఖరోగములు, మొదలగు ధాతుక్షయకరములగు వ్యాధులలో హెచ్చుగ సుప
యోగకరము. ఉపయోగించువిధానము మండలీ బంపబడును. మెల 25 మూత్రము రూ 5-0-0
ఆంధ్రఆయుర్వేద ఫార్మసీ (లిమిటెడ్) వనూలైన మూలధనము 1,12,925.
డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి బి. యె., ఎమ్. బి. సి. యమ్. గారిచే స్థాపింపబడినది.
19 హాథికోడ్డు మాంటుకోడు, మద్రాసు.
నిర్మింపబడిన కాత్రియకౌవళములకు పుట్టినిల్లు. క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

కల్పి లేని వెండితో చేయబడిన (3)

తట్టెలు, చెంబులు, అరటి ఆకు
లు, గిన్నెలు, రకరకముల నగ
లు, వేమకబాపు సామానులు,
బంగారు ఉంగరములు, నగలు
మావద్ద తయారుగా నున్నవి.
వెండి బంగారుకు గ్యారంటీ
యివ్వబడును. ఆరడు మేరకు
సకాలమున నగలు తయారు
చేసి యివ్వబడును. (1842)
ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి,
గురుస్వామి శెట్టి
అందు కంపెనీ, నగలన రక్కులు
చైనాబజారు రోడ్డు మదరాసు.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

(2113-688) ఈ అపూర్వగ్రంథములో జర్మనీగారడి, యోగ
దృష్టి హస్తలాభము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంత్రశాస్త్రము,
భూతచైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చిట్టపేక రిమా
నాలు విచిత్రనోదవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని
మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, తీమతో
సమాధియగుట, శరీరములేని తలకాయచేత మాటలాడించుట
భూమిపైన గజముయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా
నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ పాత్రము
తెలుగుభాషలో అతి సుఖమైన శైలిని వ్రాయబడి యున్నది.
ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యద్భుతముగా మేలిక చేయగలరని
గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీనిమెల రూ 4-0-0. త్వరపడును.
పి. ఆర్. జనార్దనంనాయుడు, ఒంగోలు, గుంటూరుజిల్లా

దిల్లీ లెహ్యము.

మా వైద్యశాలయందు మేనామ చే జనించిన వ్యాధులకు నీ వైద్యము 262 మూలకలతో రాయకాబడినది.

మేనా మనగా దేనా మంతటయు మత్సర, నోషణ, తిమ్మిర్లు, అరికాలు అరిచేతులు, దుఃఖాలు, బలహీనము, అజీర్తి, నుండెడద, భారము, దగ్గు, ఎక్కువ, కీళ్ళనోషణలు, కఠినమంతయు లాగుట, కారకంపము, శుక్లవర్ణము, పొడిచి కారీరము తెల్లబడట, జీర్ణించిన నెయ్యి, సవాయి మొదలయిన వ్యాధులుగా కఠినమం దుండు ఏ జమ్మువైనను పుటకు పాపు తులము లగాంచు అరితులము మోతాదున నలుబది దినములు నేవించిన రోగము నిర్మూలములయి పలుచుబడి తీగవలె వెలికిజారి యింద్రియమును ఎక్కించుచు, రోగికి యింద్రియపుష్టి గలిగి పరి తుభ్రమైన రక్తమును కలిగించుటయే గాక త్వక్కునకు కళలు గలగజేయును. ఏ విధమైన మేనారణమైనను సునాయాసముగా గ్యారంటీతో యీ లెహ్యము నేవించినవారలకు వై చికిత్స లేకయే నివారణ మగును. 40 రులము శేరు 1-కి రు 6.0-0.

గారంటీ పాండు

ఇచ్చాకభ్యము.

గుణమియనిచో సాము వాపసు చేయబడును.

జి ఆయుర్వేద యనానీ వైద్యశాల, కాకినాడ.

స్వరాజ్య గ్రంథములు

- (1) లోకమాన్యుని జీవితము:-గ్రంథకర్త-మధుర ఆస్తి పూర్వవ్యతిరేకముగూర్చి అంధ్రప్రదేశ్ యిట్లు వ్రాయుచున్నది:- "ఇందు లోకమాన్య కాలగంగాధరలకు జీవిత చరిత్రము చక్కనికైతిలో రమ్యమగు ఫణితిని పిల్లలకును, పెద్దలకును రుచించు సలక్షణమగు భావతో వ్రాయబడినది." ప్రతి 1కి 0.2-0, 10 ప్రతులు రు.1, 100 ప్రతులు రు.8
- (2) స్వరాజ్యము సహాయనిరాకరణము ప్రతి 1 కి 0.0-9
50 ప్రతులు రు 1-12-0
- (3) మహాత్మాగాంధీ-వ్రాసిన స్వరాజ్యము రు 0-10-0
- (4) మహాత్మాని ఉపదేశములు రు 0-12-0
- (5) తిలకు హరికథ రు 0-8-0
- (6) భారతవస్త్ర పరిశ్రమలచరిత్ర రు 0-8-0
- (7) స్వరాజ్యనవనీతము (పాటలు) రు 0-2-0
- (8) సహాయనిరాకరణోద్యమ తత్త్వము రు 0-4-0
- (9) స్వరాజ్యదర్పణము రు 0-8-0

తెనుగుభాషలోని యితర రాజకీయగ్రంథములను, హిందీ ప్రస్తావనలను, ఇంగ్లీషుభాషలోని రాజకీయగ్రంథములను మాయొద్ద వారకును.

మధుర ఆస్తి పూర్వవ్యతిరేకము,

వైగ్రాంకోడ్డు, రాజమహేంద్రవరం.

జాతకరత్నము

అర్ధభాగము

PART I

జన్మనక్షత్రము పుట్టినతేదీ వేళ మున్నగునవి లేకయే సూర్య ఫలితములను క్యారెక్టరు రీడింగుతో సహా యెన్ని సూర్య ఫలితములైనను జ్యోతిషుని సహాయము అక్కరలేకయే తమంతా కాము వ్రాసికొనగలరు భవము, సంకాపము అయిన రాశిగ్రహము మున్నగు వ్యాదభావములతో మీ మీ వారకములను మీరే వ్రాసికొనగలరు. ఇది యింటిజ్యోతిషుడు. దీనివల రు.2-0-0, నెలఖర్చులోగా కొనుగోరికి 1.0-0 మాత్రమే

(164) గ్రేట్ యిండియన్ శ్యాంత్రిపాలయము, ఖికోట, వికాఖట్నంజిల్లా.

గృహ నిర్మాణము 109

కృష్ణా, గుంటూరు, హైదరాబాదు, గోదావరి, విశాఖపట్టణము, గంజాము జిల్లాల వారికి, హెచ్చరిక.

మా స్వంత పడవలమీద రంగునునంది. పేరు కలవలె తెప్పించుటచే చవుకగా ప్రశస్తమైన, పేరుమానుల కమ్మలు, దూలములు, రవునుకుండు చిల్లరగానున్న, పర్లలకు టోకు ధరలకున్న విక్రయించు చున్నాము. చెన్నపట్టణం రేట్లకంటేమా రేట్లు తక్కువ, రయిలు చాట్లలు కూడా తక్కువగ నుండును, కావలెన్ని వారు, ఇట్లు వ్రాయవలెను.

ఆ. సుబ్బారాయుడు, కంపినివారికి

పేరు కలవలదు, కాకినాడ.

జాబులు

కడపమండల కాంగ్రెసు సంఘము

కాంగ్రెసు ప్రచారము

కడపజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులగు కేతు వెంకట రెడ్డిగారున్న మరయిద్దరు ప్రచారకులు కలసి జూలై 10 ఆదిత్య వరకు కమలాపురం తాలూకా జమ్మలమడుగు కొంతభాగములో నున్న ప్రచారంచేయుదురు. మౌళిక వేంకటసుబ్బయ్య నుబ్బారాయడుగార్లు రాజంపేట తాలూకాలో తిలక్ స్వరాజ్యనిధి చేయుదురు. సదరు తాలూకాలో కాంగ్రెసు ప్రచారము జరుపుటకు కాకర్ల వీరయ్య కళిరెడ్డి వేంకటరెడ్డిగార్లను నియమించి నాము. కేతు వేంకటరెడ్డిగారికి సహాయముగా సహాయము వరదయ్య మండపల్లె పిచ్చరాజుగార్లను నియమించడమైనది. పున్నయ్యకాశ్రీగారు కొంతకాలముదాకా ఆఫీసులోనే వుండుదురు. మాప్రచారము అంతయు నిర్మాణ కార్యక్రమమును ఆనుసరించియే వుండును.

మండలమున ఖద్దరు వ్యాప్తి తగిన వసతులను మండలములో ప్రాద్దులూరు జమ్మలమడుగు తాలూకాలలో ప్రతిపంజా విశేషము యింటింటున వకటి లేక రెండుమూడు రూతుల చొప్పున దినదినమున అడుగునే వుండును. కడపలో వక్రీలు అందరును నాటాంకి అయిదురూపాయలచొప్పున కొన్ని వాటాలగా వేసుకొని వక ఖద్దరు ముపును తెరిచెనపున నీ. కాజగోపాలాచారిగారు కడపకు విజయముచేరి పండు వక్రీలో ప్రభులగు కె. గుండురావు, కి. లక్ష్మీనారాయణకాశ్రీ, కె. కేమగిరావు, వి. రాధాకృష్ణయ్య, కె. లక్ష్మీనారాయణ మొదలగు ప్రభువులు వాగ్దాన మొనర్చిరి. ఇన్ని వసతులు గల మా కడపమండలమున అంధ్రకాయకులు అందరు నీరసించుటకు కారణము యేమో తెలియదు. గానను ప్రకాశము, నాగేశ్వరరావు, హరిసర్వోత్తరావు, రాజగోపాలాచార్యులు గార్లు తమరవొచ్చిన మామండలమున నిర్మాణకార్యక్రమమును నిర్వహించు గా కొనసాగునని నమ్మకముగలదు. కాబట్టి తమరవొచ్చి మండలమున పున్నాహార వివరణని నమ్మిదను.

జి. వి. పున్నయ్యకాశ్రీ

మండలసంఘ కార్యదర్శి.

నెల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘ కార్యనిర్వాహక సభ 1922 సంవత్సరం జూలై 10 తేది బుధవారం మధ్యాహ్నం 4 గంటలకు జిల్లాకాంగ్రెస్ సంఘ కార్యనిర్వాహక సమావేశమైన నెల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘ కార్య నిర్వాహక సభవారు జేసిన తీర్మానములు.

కాంగ్రెస్ అధ్యక్ష కార్యదర్శులు కోవూరు తాలూకా సంఘ కార్యదర్శి బొమ్మాశేషరెడ్డిగారు జిల్లాశ్రీల సంఘ కార్యదర్శి పాణకా కనకమ్మగారు పల్లిపాడు ఆశ్రమకార్యదర్శి చతురేయల వెంకటకృష్ణయ్యగారు నెల్లూరు టవున్ ఫిర్కాకార్యదర్శి మన్నేపల్లి హనుమాంతరావుగారు, పెద్దపురై గ్రామ సంఘాధ్యక్షులు తుంగా వెంకటమజారెడ్డి గారు కావలి కనువూరు ఫిర్కాప్రతినిధులు సమావేశమయి యుండిరి.

తీర్మానములు

1. మేనెలకు జిల్లాకాంగ్రెస్ సంఘముయొక్క ఆకాయవ్యయపట్టిక చదివి వినిపించడమైనది.

2. కాసకోల్లంపున విచారణసంఘము వారు కోరినప్రశ్నలకు పుత్తరములు వ్రాయటకై జిల్లాయందు సంచరించి పరిస్థితులు విచారించి తెలియ చేయుటకుగా శ్రీయుక్త - శేబూరు నుబ్బరామి రెడ్డిగారు కొమాండురు పార్థసాధి అయ్యంగారు బొమ్మా శేషరెడ్డిగారు యా ముగ్గురిని పునఃసంఘముగా ఏర్పాటుచడమైనది.

3. ఖద్దరు కమిటీవారు వధురాదాను వగైరాలు యీ జిల్లాకు వచ్చినపుడు వారిని గ్రామములకు పిలుసుకొని పోయి ఖద్దరు పరిశ్రమమును తెలియచేయుటకును, అట్టిసలమును ముందే తనికీచేసి తగుమైన స్థితియందున్నచో శేవో ఏర్పరచుకొనుటకును వై యుపసంఘమువారి నే ఏర్పాటుచేయడమైనది. ఈ పునఃసంఘమువారే జిల్లాయందలి ఖద్దరు స్వచ్ఛకు పరిశీలించి నిరూపించుటకును, ఆయాగ్రామములకు పోవునపుడు వారికి అవుసరమగునపుడు ఇతరులను తమ పునఃసంఘమునకు చేర్చుకొనుటకును ఏక కీ అధికారమియ్యడమైనది.

(సం) శేబూరు నుబ్బరామిరెడ్డి.

అధ్యక్షులు.

కొ. పార్థసారధి అయ్యంగార్

సంయుక్త కార్యదర్శి.

తెలుగుతాలూకా కాంగ్రెసుసంఘము

జూలై 20 క తేదీన ఉదయము 12 గంటలకు యీ తాలూకా కార్యనిర్వాహక మధ్యసమావేశము నిజదనోలులో జరుగును.

కార్యక్రమము

(1) కార్యనిర్వాహక సభ్యులలో కాలి అయినది పూర్తి చేయుట, (2) అంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘమునకు తాలూకా తరపున కాలి అయినదానిమును పూర్తి చేయుట, (3) ప్రచారకులను నియమించుట, (4) జిల్లాసంఘసభలో కాలి అయినసభ్యుల స్థానములను పూర్తి చేయుట, (5) ఖద్దరు కమిటీవారు నెల కొల్పిన నిలయములో తయారగు శుద్ధస్వదేశీవస్త్రములను యీతాలూకాయందంతటను వ్యాపింపజేయుటకు ప్రచారము చేయు విధానమును నిర్ణయించుట.

ముదుగంటి జగ్గన్నకాశ్రీ

తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి.

(తిరుకుట్టాలం) తెంకాశితాలూకా వార్తలు

మధురనుండి ఆసంతోషయనం వెళ్ళుకట్టి (యస్. వి. ఆర్) రైలుమార్గమున గల తెంకాశి యను రైలుస్టేషనుకు నుమారు 9 మైళ్ళ దూరమున ఈ కుట్టాల మను గ్రామము గలదు. తిరునెల్వేలిజిల్లాకు చేరియున్న దీ గ్రామము. వెల్లకొ ఖాట్ను అను పిలువండు మహేంద్రవర్యమును యీగ్రామము ఆనుకొనియున్నది. కాజికాయలు, ఏలకాయలు, లవంగములు మున్నగునవి యీ, వడ్డును ఇచట ఫలితమును.

కొండలనుండి యెంతయోదూరము ప్రవహించుచు వచ్చిన ప్రవాహము ఎక్రియన ప్రదేశమునుండి ఇచట క్రిందపడును. ఈ ధారక్రింద స్నానముచేసిన మంచి యారోగ్యము కలుగు నను విషయము పలువురుకు అనుభవ పూర్వకముగ నుండుట చేత మదరాసునకు దక్షిణ దేశమునందున్న పలువురు ద్రవ్య వంతులు వ్యయప్రయాసలను లక్ష్యముచేయక ఇచటికివచ్చి కొంతకాలము నివసించుచుండురు. వాను జాలయి, అగడ్త పెట్టెలయలో నాల్గమాసములు, ఇచట తుంపరులవలె నుండు పూలవాన గురియుచు గాలిపీచుచు చాలవనోజ్జముగ నుండును. ఈ గాలియు, ధారా జలస్నానము, చక్కని యారోగ్యమును కలుగజేయును. ఇచటి జమీందారులు తిరువనంతపురం కొచ్చి మహారాజులు మున్నగువారియొక్క బంగళాలేగాక ఈ సీజను నిమిత్తము వచ్చువారి సౌకర్యార్థము వారివారిస్థితికి తగినటుల పెద్ద బంగళాలు చినచిన్న యిండ్లుకూడ వాడుగకు లభించును

మానస్సాములవారి మఠము

ఇచట శ్రీమానస్సాములవారను ఒక యశోవర్ధనుగలరు వారాంధ్రులు. ఒక మఠము నేర్పించి దానియందు కారకమున్నగు దేవనామాస్త్రల ప్రతిష్ఠించియున్నారు. దక్షిణదేశము నందు వీరిశిష్యులు వేలసంఖ్యలు గలరు. తపస్సంపన్నులు.

ఈ సంవత్సరం సీజను

ఇప్పుడెచట మదరాసు హైకోర్టుజడ్జి హాసరలిలు తమ స్వామికాశ్రీగారు, అల్లాడి కృష్ణస్వామయ్యగారు, కామనాథ పురం కాకా మఠిగొండలు మదరాసు వర్తకులు వచ్చియున్నారు. సీజను చాల రమ్యముగ నున్నది. నీలగిరి కొడైకనాలు మున్నగునవి మనకంటేగా అసావశ్యకములయినవనియు, తెంగుకూరుకంటే సకలవిధముల ఇది ఆరోగ్యకరమనియు పలువురు రథి ప్రాయపడుచున్నారు.

రవ తిరునల్వేలిజిల్లా కాన్ఫరెన్సు

జూలై 10, 11 తేదీలందు తెంకాశియను గ్రామమున రవ జిల్లా కాన్ఫరెన్సు జరిగినది. ఇప్పటి కద్దరు వస్త్రధారణముల యొక్క ఆవశ్యకతను యీ కాంగ్రెసు వలన కొండలు తెలిసికొనిరి. చేతితో వదులు నూలు వలయునంత లభించుటకు ప్రయత్నములు విరివిగ చేయబడుచున్నవి.

విజ్ఞప్తి

నీలగిరి, కొడైకనాలు, తెంగుకూరు మున్నగు ప్రదేశములకు ఆరోగ్యార్థము, ప్రయాణమొనర్చు అంధ్రమహాజను లోకపర్యాయము పరిష్కారముచేసే యిందలి యాధార్థ్యమును అనుభవ పూర్వకముగ నెఱుంగుదురు గాక.

క. నూర్కండేయ శర్మ.

“తెలుగు సంక్షిప్త లేఖనము”

మీరు ఇల్లుకడలకనే తెలుగు మార్పుహండు నేర్చుకొని భాషాసేవచేయవచ్చును. దినమున కొక గంట పని. “పోన్న క్షున్న నిమిత్త మణాల్లిళ్ళ పంపించండి!”

(13) ఇక ఫర్వేష్ బూయో, కాకినాడ.

చెన్న పురి ఆంధ్రమండల జాతీయ మహాసభ

3 వ ప్రకటన

భిక్షు ప్రదర్శనము

కర్తవ్య ప్రదర్శనము ఇదివఱకు దక్షిణ హిందూస్థానమునం దెచ్చటను జరుపబడలేదు. ఈ ప్రదర్శనము జలుపులు కియ్యదియే ప్రథమ ప్రయత్నమగుటంజేసియు, ఇయ్యది క్రొవీడ, కర్ణాటక, ఆంధ్ర, కొంకణి, మళయాళదేశములు నివసించుచున్న చెన్న నగరమునం జలుగుటంజేసియు 'రాటములు పస' తెలియని స్థలమునందు జలుగుటంజేసియు, ఈ ప్రదర్శనము చాల ప్రాముఖ్యమైనదనియే చెప్పవచ్చును. ఇందువలన లాభము లుండునా, వృధా కృత్యమా యను విషయమును కొంత యూహించింపవలసియున్నది. ఈ ప్రదర్శనమువలన లాభములు పెక్కులు గలవు.

హిందూ, నరసన్న పేట మున్నగు స్థలములందు తరగ రగుచున్న సన్నని వస్త్రములందు చాలమంది చెన్న నగరవాసు లకు నమ్మకము లేదు. అంతటి సన్ననినూలును రాటమువై తయారుచేయువారు భారతదేశమునం గలరను విషయము వారికి తెలియదు. ధక్కా మసిలెలసంత వినియున్నారేమో కాని, అయ్యది ఎట్లు తయారుచేయబడినది. ఆనైపుణ్య మిగోజులలో పనివాండ్రవద్ద యున్నదా యను విషయములు జాత్రీగ తెలియదు. ఎచ్చటో జర్మనీయందున్న క్రఫ్ కర్మాగారము విషయము మనకు బాగుగ తెలియునే కాని మన దేశమునం దున్నటువంటి, అతిసున్నితమగు ఈ రాటపువ్వుతి సమాచార మేరికి తెలియదాయు. మీరు కర్తవ్య ఉద్యమము ప్రాపకమునకు రావచ్చు నేమోకాని బహుకాలము జీవించియుండ దనియు, సన్ననిబట్ట తయారుకాదనియు చెప్పవారలకు ఈ ప్రదర్శనము చక్కని బోధింపగలదు. ఒక సంవత్సరమున నె కర్తవ్య పరిశ్రమ నెంతటి స్థితియందుంచ గలిగితిమో యాప్రదర్శనమునందు బోధపడగలదు. మన మౌలికదృష్టుల సయితము విచ్చేసి పాతముల జనువుకొనవచ్చును.

నూతనముగ నూలతీయువారలు ఆసన్ననివస్త్రములను, ఆసన్ననినూలును వడకుట మున్నగు వాటిని చూచినటులయిన వారియంతా సహజమున మేరయిండును. వారు యింకను సన్నని నూలును వడకుటకు యత్నింతురు.

మద్రాసునందు మఱికొన్ని యితరస్థానములందు చిన్ని చిన్ని రాటములను జూచియున్నాడను. అటువంటిని నిష్ప్రయోజనమనియు, వాటిపై నూలు చక్కని రాజాలదనియు, ఎక్కువనూలును వడకజాలమనియు మనదేశమునందు పూర్వమునండి వాడుకయందున్న రాటములనుజూచిన పట్టణవాస్తవ్యులకు బోధపడగలదు.

ఇంకను కడుపు, చెవులు, ఆనులు, పంటలు మున్నగు వాటిని ప్రదర్శించుటవలన ఆనవాయితీ యననేము, పంటలకు చుట్టుపెట్టులో, కండెలు చిత్తుకడకుండ యుంచుటెట్లు లో, తమతమ రాటములకు చెవులు తెగిపోయిన ఎట్లు మఱివాటిని మర్రామత్తు చేసికొనుటో యివన్నియు బోధపడగలవు.

చెన్న నగరమునందు ప్రస్తుతము కర్తవ్య వస్త్రధారణయం దంతగ యభిరుచి, యభిమానములేకున్నను, కాలవలు, కాలవ అంచులునేసియున్న చౌకములు మున్నగువి జనులనాకర్షించుచున్నది. తత్రాపి కాలవలు, చౌకములు వేసకునేలు భర్తగుచున్నవి. ప్రభుమున వీటిని వాడుకయందు తెచ్చినది బందరునం దలి గాంధీవస్త్రాగారమువారు. నేనే ప్రభుమున వాటిని మద్రాసునకు తెచ్చి వాడుకయందుంచుచుంటిని. వాటినిచూచిన తరువాత నేకవా ప్రజలకు దానియందభిరుచిగలిగినది. నావట్టు నాకు ఈకాలవలు మద్రాసునందు భర్తగునా యనుకంకతోనే ప్రప్రథమమున కొన్నింటి కొనివచ్చితిని. ఇంకను అటువంటివి పెక్కు లుండవచ్చును. మనదేశమునందు తయారగుచున్న కోటుగుడ్డలు బహురమ్యముగ నున్నవి. ట్యూబుకోటులను సిగ్గున తలచానుకొనునటుల జేయుచున్నది. ఈప్రదర్శనమునందు నూతనముగ తయారుచేయబడు వివిధ వస్త్రములు ప్రదర్శింపబడుటచే వాటిని ప్రజలు చూడగలుగుదురు. వానిపై వారికి అభిరుచి కలుగును. తయారుచేయువారు క్రొత్త క్రొత్త నమోనాలు ప్రత్యేకముగ నీప్రదర్శనమునం దుంచుటకు తయారుచేసినటులయిన లాభకరముగ నుండును. జనాకర్షణీయమగు వస్త్రములేనా తెలిసికొనుటకు పీలగును. ధరించుకొనుటకు ఎయ్యది అందముగ నుండునో కనుగొనుటకు ప్రేక్షకులకును పీలగును. ఇందువలన కర్తవ్య ఎక్కువ ప్రచారమునకు వచ్చుననుట కే సందియమును లేదు.

అందలి నైచ్యము

(యంగుయిందీయా)

—గాలికి యింటివద్ద చాలకర్తవ్య గలదు. ఆయనకు కర్తవ్య నందు విశ్వాసముగలదు. అయితే ఆయన వీనిని (విదేశవస్త్రములను) ధరించుట మద్రాసు జేబురమాల్లను అమ్ముటకు యూరోపియను వర్తకులవద్దకు వెళ్లవలసిన కారణముచేతని ఏ. యస్. ఆర్. సంపూర్ణముగ విదేశవస్త్రధారణైన తన మిత్రుడెవరో తెల్పుచు తెప్పెను. "వారు మద్రాసు జేబురమాల్లను యెందుకు కొనెదరు" అని నేను, ఆయన నైచ్యమును ఒప్పుకొన్నందువలన సిగ్గున కప్పి పుచ్చుటకు ప్రయత్నించితిని.

"వాని మాంచెప్పక కెగుమతి చేయుటకు అధికాదేశములు కొనిరి. అయితే అవి మాంచెప్పరలో విక్రయింపబడును" అని విదేశవస్త్రధారణైన వర్తకుడు బదులు చెప్పెను.

"మీరు కర్తవ్యను ధరించుకొనెదల వారిగుడ్డలను కొనవలసిలంచెదరా?" అని నేనడిగితిని.

"అంతే అగును" అని ఆయన చెప్పెను.

నేనాయనను జూచితిని. ఆ కొలదికాలములో అప్పుడు ఆయనకు మనస్సు నమ్మకములే నేమియు జెప్పలేకపోతినని చాల యనుకొంటిని. మనస్సులో నందుకు చాల విచారపడి యితరవిషయముల గూర్చి మాటాడితిని.

మేము ఒక కార్మిగను ప్రచారకుడు ఖైదుకు వెళ్లకుండాగా జూచుటకు మేజిస్ట్రేట్కు కొర్రుకు వెళ్లితిమి. అక్కడ జనమంతగ గుమిగూడలేదు. సెక్యూరిటీ నీయకుండ, ఒక సంవత్సరము శిక్షనుబొంది జైలులకు వెళ్లుట స్వస్థాధారణ మైనది. కావున యీ కేసులను జూచుటకు యూరోజులలో గుంపులు వచ్చుటలేదు. అయితే వసారాలో కొందఱుమనుష్యులు మాత్రముండిరి. వారిలో నొక పల్కుని యువకుని జూచితిని. ఆయన ఒక మడతటోపి, ట్రైల్స్ వస్త్ర, విదేశీగుడ్డకోటు ధరించియుండెను. ఏ దుస్తులును కర్తవ్య గాన్నించలేదు. వాడుగ పరిశీలించి జూచితిని. అవి ముతక శుద్ధకర్తవ్య. అనుమానము లేకుండెను. దక్షిణదేశములకు నాజాకు బట్టలపై నుండు ప్రేమను తెలిసినవారలు వాచిత్తసంచలమును తెలిసికొనగలరు. ఇచ్చట మనుష్యులు కర్తవ్య కోటు, కర్తవ్య టోపీ కర్తవ్య వస్త్ర ధరించి ధోవతికి మాత్రము చక్కని పల్కుని విదేశపుగుడ్డను ధరించెదరు. ఇక్కడ నీ భేదము గాన్నించగా ఆయనకుని యిదేమని అడిగితిని.

"నేను ఒక కంపెనీలో ఉద్యోగములో నున్నాను" అని ఆయన తుమాఖణాభివమును తెల్పు చిరునవ్వుతో చెప్పెను.

"అయితే నేమి?" అని నేనడిగితిని.

"నేను కర్తవ్యధరించిన వారు నాకుద్యోగము ఉండగొట్టెదరు."

"అయితే నీవు కర్తవ్యను ధరించుచున్నావే"

"వారు ధోవతిని అడరు. కర్తవ్య కోటుగాని, టోపీగాని, వస్త్రగాని ధరించితి నేని వారు గుర్తించెదరు."

ఆయనకునితో వాదించితిని. ఆయనకు దేశభక్తి విశ్వాసములకన్న, ఉద్యోగమాడి, అన్నములేక మాడవలెనేమో యను భయమెక్కువగ నుండెను.

పిదప రైలుబండి యెక్కితి . ఒక మహమ్మదీయ యువకుడు మిగుల దుఃఖము జూపెను. ఆయన కిలాఫతు ప్రచారకుడనని చెప్పెను. ఆయన పల్కుని మాంచెప్పరుగుడ్డ జుబ్బానున్న, మిల్లుగుడ్డ యూజునున్న ధరించి యుండెను. నన్నాయన యెవరని అడిగెను. నాకు యింతయు కాదనినకు పుట్టెను. కావున నేను పిచ్చివాడనని ప్రత్యుత్తర మిచ్చితిని.

"నేనును పిచ్చి వాడనే" అని ఆయన నా మాటలను గుర్తించి చెప్పెను.

"నీవు పిచ్చి వాడవుకాదు" అని నే నాయనతో జెప్పి, యూజురు యే గుడ్డతో తయారయినని అడిగితిని.

ప్రదర్శనమునకు పంపవలసిన వస్తువులవిషయమై మఱియొక ప్రకటన గావింపజనును. ఆంధ్రదేశమునందు కర్తవ్య తయారుచేయు వారెల్లరును తగువిధమున క్రద్ధతీసికొని ప్రదర్శనమును యుపయోగకారిగ జేయుదురని కోరుచున్నాడను. ఈ ప్రదర్శనము ముఖ్యముగ ఆంధ్రదేశీయులవై యాధారపడియున్నదని నేను నేజుగ జెప్పవచ్చుటలేదు.

గోనుగుంట వేంకట సుబ్రహ్మణ్యం.

(ఆన్వయసంఘ కార్యదర్శి)

౧౦-2-౧౯౨౨, ౧౨ నారాయణమొదలివీధి. (కార్యస్థానము)

"కర్తవ్య" అని ఆయన చెప్పెను. ఇది విపరీతముగ నుండెను. "అదికర్తవ్య" అని నేను నవ్వుచు నడిగితిని.

"అవును. అయ్య నేనే" అంటిని. అది అనామృతాబాదు మిల్లుగుడ్డ. శుద్ధ స్వదేశీ అని నాకు తెలుసును. ఆనమాన మేమియును లేదు!! "మిల్లుగుడ్డ కర్తవ్య కాదు." అని నేను చెప్పితిని.

"అయ్య. అవును. నన్ను తుమింపవలెను. నాకు యింటి వద్ద కర్తవ్యగలదు. అయితే నేను కర్మకాక్ష గను. యూరోపియను క్రైస్తవు అధికారులకు కర్తవ్య యిష్టములేదు. మేము కర్తవ్యను ధరించితిమేని వారు మమ్ములను పీడించి కర్మకాక్షలను కోటివేసెదరుగూడదను. అటుల చాలమంది నష్టమును బొందిరి.

"మాచితివా, నీవు అన్నటుల పిచ్చివాడవుకావు. నీవు భరించి జాగ్రత్తలవాడవు. నీ స్వంతవ్యాపార విషయములకు ఉపద్రవము రాకుండ జూచుకొనుచున్నావు. అని నేను అంటిని

ఆయన తప్పని యెప్పుడోని కర్మకాక్షులు కర్తవ్య ధరించుట కెట్టికష్టములు గలవో తెల్పెను. ఆవెట్టెలోనే మరియొక బొంబాయి మహమ్మదీయ కార్మిగను కిలాఫతు ప్రచారకుడుండెను. ఆయనయు కర్మకాక్ష కే, యూరోపియను ఫరములతో పనిగలవాడు. కావున యూరోపియను సన్నగుడ్డలను ధరించి యింటిలో కర్తవ్యను గల్గియుండెను.

దాని నైచ్యమును కర్ణింప మాటలు జాలవు. మనము మనగోంతుమునున్న ఆత్మగౌరవమునున్న రక్షించుకొన భయకృత్య లేకున్నయెడల, కర్తవ్య, రాజీయము, మతము, సంసారము, దేశము, వీనివలన నుపయోగమేమి? కర్తవ్యను కొని దానిని ధరించుటకుపాదుషములేనియెడల, దానియందునమ్మకము లేకుండ, బానిసత్వములో పడి తన్నుకొనుటయు క్రమము. మనయజమానుడు 'లాజరసా' రమ్మ 'అని బిగ్గర అరచెను. ఇన్ని సంవత్సరముల నుండియు నిర్దీవముగనున్న చక్రము జీవవంతమాయెను. హతకమైన పరిశ్రమ పునరుద్ధవించెను. అయితేముఖ్య గుర్తు లందఱును మరల లాజరసను చంపుటకు విచారించు చున్నారు!

యజమానులు తమ వద్ద పనిజేయువారలు కర్తవ్య ధరింపరాదని యింత నిర్దయగ కిక్షించుట నిజమా? ఇది గాంధీజీభీవలన గల్గిన ప్రతికీయ గాదు. ఈపునః ప్రతిష్ఠితమగు పరిశ్రమను మరల క్రుంచివేయుటకు ప్రయత్నముగ గాన్నించుచున్నది. నిజమే యెనయెడల దానివలన సిగ్గు, నైచ్యము యిద్దమిదను గలదు. కర్తవ్యను సువర్ణణ జేయునంతటి దుర్బల హృదయాలకు మన మున్నాము. యూరోపియను యజమానులు స్వప్రియులగు నున్నారు. రెంటినిన్ని కర్ణింప మాటలు జాలవు. యూరోపియను యజమానులను, వర్తకులను మనవర్తకులను కష్టముల పాల్గేయు కర్మకాక్షులును, వ్యాపారమును, వానికి దగిన గౌరవము నవిహించుటకు వదలివేయవచ్చును. అయితే మనవాళు విషయములో మాత్రము క్రీస్తుచెప్పినమాటలు మనస్సునకు నాటవలయును. "ఒక గోధుమగింజ భూమిపైఒడి చావకున్నచో ఒకటిగ నే యుండును. అయితే అది చచ్చినచో, బాగుగ, ఫలించును" లాభములు, కర్మకాక్షులు, ఉద్యోగములు అన్నియు త్యాగమువిడచవలెను. లేకున్నయెడల మనలో సత్వైర్ధ్యములు పునఃఉద్భవింపజాలవు. సి. ఆర్.

షెల్లి కవిశ్యరుడు

శతవాహి కనభ

బొంబాయి

షెల్లి యను సుప్రసిద్ధ కవివరుని శతవాహి కకర్ధంతింభ బొంబాయిలో 8 వ తేదీని జరిగినది. సుప్రసిద్ధ కవులందరిలో చిన్నవాడును, అధికోత్సాహవంతుడు నగు షెల్లి గారినిగూర్చి పలువురు రుపకృసింపిరి.

శ్రమపడ నద్దు. కావి బిల్లులు నష్టపడ వాడు.

పాలు చక్కెర కాఫీపాడితో అకనరము లేదు. ఒక కప్ (Cup) వేడి నీళ్లలో ఒక బిల్లి కరిగించిన శుభమైన కాఫీ త్రాగుటకు సిద్ధముగా నుండును. అఫీసర్లకు, బ్రావిలింగురి తిరుగువారి కిది చాలా అనుకూలముగా నుండును. ఒకనా పరిశీలించిన తరువాత తెలుసును. విజంటు కావలెను.

24 బిల్లులు ప్యాకె రూ 1-4-0. పోస్టేజీ వేరు. (206) సత్యాగ్రహ పోర్టు, నెల్లూరు.

దేశీయ వార్తలు

ఆజ్ఞోల్లంఘనసంఘము - అలహాబాదు విచారణ - తాడిపత్రిలో నాగ పీలులేదనుట
 మాలానా కుటుంబుద్దీనుగారి అరెస్టు - ఆగాసపర్థుఖానుగారు - పంజాబు ప్రభుత్వ ప్రకటనము
 సం॥ రా॥ ప్రభుత్వ ప్రకటనము - పండిత జవహర్లాలుగారి ఖండనము
 కతివాడు రాజకీయస్థితి - బొంబాయిలో మహాసభ
 ఎం. పి. వాసుదేవయ్యగారిని కోయంబుత్తూరు జయిలునుండి వదలుట
 డాక్టరు రాజనుగారిని కోయంబుత్తూరునుండి పాలంకోటకు మార్చుట
 హుస్సే ధార్వారులలో హరటాలులు - సింధు ఖిలాఫతుమహాసభ - వివరములు

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

గవర్నరుగారి సంచారము - గ్రామమునసబుల రాజభక్తి
 పాములపాటి వేంకటకృష్ణయ్య చౌదరిగారి ప్రోత్సాహము - గ్రామములలో బీదల కన్నదానము-సభలు
 ఆంధ్రఖద్దరు పరిశీలనము - మధురదాసుగారి అభిప్రాయము - సీతానగరము ప్రచారకుల కేసు వివరము
 కడపలో కాంగ్రెసు ప్రచారము - ఇచ్చాపురము ప్రచారకులకు శిక్ష

ఆజ్ఞోల్లంఘన సంఘము

అలహాబాదులో విచారణ

సాక్షు మిచ్చిన వారిపేర్లు

8 వ తేదీని రాజబహదూరు (ఎటావా, కాం. సం. అధ్యక్షుడు) సయ్యదు యూమిను (ఘాజీపూరు), అల్లావుద్దీన్ ఘోరకపూరు, (రాఫెసరు కృపాలి (కాసి), విక్టోరియాపూర్- సామివుద్దీన్ (సీతాపూరు), యూనస్ఇమాం (మిర్జాపూరు) గార్లును 9 వ తేదీని మోహనలాలు కాక్నవా (లక్నో), పండిత క్యామలాలు నెహ్రూ, గ్రామాలూగారి భార్య, మాలావా ఫకీర్(అలహాబాదు), పండిత మరకరనాథమిత్ర (లక్నో), విక్టోరియాపూర్ వాణివాసేయ (డెహ్రీ), గౌరీశంకర మిత్ర - కమూల్ద్వీబజ్జాస్థి (అలహాబాదు), విక్టోరియాపూర్ దయాలు (అలిఖుర్- కడపటి వారిద్దరును సంయుక్త రాష్ట్రముల కాం. సం. కార్యదర్శులు) గార్లును సాక్షు మిచ్చిరి.

బహిరంగ సభ

7 వ తేదీ రాత్రి అలహాబాదులో బహిరంగసభ జరిగినది. హాజీ అబ్దుల్లాఖానుగారు

“ఇంతకంటే వచ్చిన సాక్షులు ఆజ్ఞోల్లంఘనమునకు ప్రోత్సాహకరముగ నుండలేదు. తక్కిన రాష్ట్రములవారు గూడ నిలువలేక వెళ్ళినవో మా నివేదికమునై మహాసభా స్థాయి సంఘమువారు చేయు తీర్మానము అందరికిని సంతృప్తికరముగ నుండవలదు.” అని హాజీ అబ్దుల్లాఖానుగారు నడిచిరి.

వి జే. పటేలుగారు

“మితవాదులు మాపు చేతువులు వట్టివంకలేకాని నిజమైనవిగావు. మితవాదులు దొరతనముతో చేరి పోయి రను విషయము నిశ్చయము. నాకు సంతకము తీరిపోయినది. దొరతనమువారును మితవాదులునుగూడ అసహాయోద్యమమును మాపు మాపుటకే సమకట్టిరి. గాన అసహాయ వారు లాఠెండు కత్తుల వారి తోడ ను గూడ ప్రతిఘటింప వలసివచ్చినది. X త రెండు ఏండ్లలో ను మితవాదులు చేసిన ప్రయత్నమువలన కలిగిన లాభమేమి? 40 కోట్లు హెచ్చుపన్ను 25 వేల మంది దేశీయ సోదరులకు కారాగృహవాసము. దేశీయులు సమష్టి ఆజ్ఞోల్లంఘనమును ప్రారంభించ నంత కాలమును యీ దొరతనమువారు లేకమైన స్వాతంత్ర్య మొసంగరు. మనకు మిగిలిన పట్టివసాధనము సమష్టికాస నోల్లంఘనమేగాని సంతృప్తముగ దేశీయులు సంస్థించలేన కాని దాని నవలంబింప వీలులేదని పటేలుగారు నడిచిరి.

ప్రయాణము.

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు తప్ప తక్కిన సభ్యులందరూ 9 వ తేదీని అలహాబాదునుండి జబ్బులుపూరుకు బయలుదేరిరి. నెహ్రూగారు 10 వ తేదీని వాగపూరులో వారిని కలుసుకొందురు.

సి. రాజగోపాలాచారిగారు

ఆజ్ఞోల్లంఘన సంఘసభ్యులలో నొకరగు సి. రాజగోపాలాచారిగారు తక్కినసంఘసభ్యులను కలుసుకొనుటకు 8 వ తేదీ రాత్రి తెయిలులో చెన్నపురినుండి బొంబాయికి బయలుదేరి వెళ్ళిరి.

తాడిపత్రిలో నాగజాలమునుట

పండిత నెహ్రూగారి తండ్రివార్త

తాడిపత్రిలో నాగ విచారణచేయవలసినదని ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘమువారు గుంటూరునుండి తండ్రివార్త సంపాదించుటకు పీలులేదని 8 వ తేదీని అలహాబాదునుండి పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు వరల తండ్రిపించిరి ఆం. రా. కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి న. వెం. ల. నరసింహారావుగారు గుంటూరునుండి మాట తెలిపిరి.

మాలానాకుటుంబుద్దీను సిద్దికుగారు

డిల్లీ కాంగ్రెసు (ఉరుదు) పత్రిక సంపాదకుడు

డిల్లీలో అరెస్టుచేయుట

డిల్లీలో రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘమువారు ఉరుదు భాషలో ప్రకటించుచున్న కాంగ్రెసు పత్రికకు సంపాదకుడును డిల్లీ జాతీయసాయకులలో ప్రముఖుడు నగు మాలానా కుటుంబుద్దీన్ సిద్దికు గారిని 9 వ తేదీ వుదయమున 124 ఏ క్రింద అరెస్టుచేసిరి. మాలానాగారు మూలవాద్యవలన వాదపడుచుండిన ఆయన మాఝూటాడకుండ చెరసాల కేగిరి.

ఆగా సప్థరు ఖానుగారు

పత్రికలలోని అసత్యవార్తలు

పంజాబు ప్రభుత్వ ప్రకటనము

“లాహోరు సెంట్రలు జయిలులోనున్న ఆగా సప్థరుఖానుగారి ఆరోగ్యమును గూర్చి కొన్ని ప్రతికూల ప్రకటించెను.

19-2-22 న వారిని చెరసాలకు పంపునది కాయన కాలికేదో వాదగా నుండెను. అతిమూత్రవ్యాధిగూడ నుండెను. పిమ్మట కొన్ని దినములకు కాలిబాధతగ్గినది. అతిమూత్రవ్యాధికి స్వంతవైద్యుని వలన మందువుచ్చుకొనుట కనుమతి యివ్వబడెను. జానువెల వరకావైద్యుడు రెండుసారులు చెరసాలకు వచ్చి సప్థరుగారిని చూచెను. ఆయనప్రత్యేకఖయిదిగాన ప్రత్యేక భోజనమునే ఇచ్చుచున్నార. మజ్జెగ, పప్పుగూడ యిచ్చుచున్నారు. “నేను చెరసాలలోనుండుటవలన నాదేశాస్థితికి ప్రత్యేకవైద్యమేమియును కలుగలేదు. ఇంటికెద్దనున్నను ఇంతకంటె ఆరోగ్యముగా నుండునని నేను తలంపెను. ఇదివరకంటె యెద్దగూడచాల వాదపడితిని” అని సప్థరుగారు స్వయముగ వ్రాసిన లేఖనిందుతో పంపుచున్నాము.” అని పంజాబుదొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

లాలా లజపతి గాయిగారిని అరెస్టుచేసేపట్టుట ఆగాసప్థరుగారు పంజాబు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘమున కధ్యక్షుడుగా నియోజింపబడెను. పిమ్మట ఆగా సప్థరు గారికిగూడ కారాగృహవాసశిక్ష చేయబడెను.

ప్రభుత్వ ప్రకటనమునకు

ఖండనము

బాగుగా పరిశీలించియే నివేదికము వ్రాసితిమి

చెరసాలనుండి పండిత జవహర్లాలుగారుపంపిన లేఖ

లక్నో చెరసాలలో ఆరువారములు శిక్ష ననుభవించి 19-6-22 న విడుదలచేయబడిన బారిష్టరు యూనస్ఇమాం గారు కలకత్తాలో హిందీభాషయందు ప్రకటింపబడుచున్న “స్వతంత్ర” అను దినపత్రిక కిటులవ్రాసిరి.

నేను కాంగ్రెసు సంఘమునకు సభ్యులను చేర్చినందులకు ఆరువారములు కారాగృహవాస మొనరించునదృష్టము నాకు కలిగినది. లక్నో చెరసాలలో నన్నుంచిన గడికి ప్రక్కనున్న గదిలోనే దేవదాసుగాంధీ పండిత జవహర్లాలు నెహ్రూగార్లనుంచిరి. “సీతాపూరు దురంతములనుగూర్చి సంయుక్త రాష్ట్రీయుల దొరతనమువారు చేసినప్రకటననుసరిగాదనినాకుబదులుగామీరు ప్రకటింపుడు నేను చాలాతృప్తితో పరిశీలించి వ్రాసిన నివేదిక మింకను ప్రకటింపబడలేదు. ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనకు సరియైన సుప్రమాణమైన ప్రత్యుత్తరమివ్వగలిగిన వాడను నేనొక్కడనే నన్ను చెరసాలయందు నిప్పించి వారివును దానినిగూర్చి ప్రకటనము చేసిరి. నేను నివేదికమున వ్రాసిన తతివాక్యమును గూడ సత్యమే అని నేను ధృవపరుప గలను. ఈవిషయము నంతన పరిశీలించుటకు ప్రత్యేక స్వతంత్ర సంఘమును నియమించుట మరియు మంచిదని ప్రకటింపవలెనని” నేను చెరసాలనుండి వచ్చుటకుముందు జవహర్లాలుగారు వాతో చెప్పిరి. చెరసాలలోనుండి వ్రాతకాగితములను వేసి తీసుకొని రాగూడదుగాన ఆయన నాకు చెప్పిమాటలనే నేను ప్రకటించితిని బారిష్టరు యూనస్ ఇమాంగారు వ్రాసిరి.

కతివాడు రాజకీయమహాసభ

ఎఫ్. బి. త్యాజ్జీగారి అధ్యక్షత

కతివాడు రాజకీయములు

8 వ తేదీ సాయంత్రము బొంబాయిలో బారిష్టరు ఎఫ్. బి. త్యాజ్జీగారి అధ్యక్షతక్రింద కతివాడు రాజకీయమహాసభ జరిగినది. కతివాడులో రాజకీయస్థితిని చక్కబరుచుటకు మనమందరమును ప్రయత్నింపవలెను. ఆందులకు మనము కాసన బద్ధములగు సాధనములనే అవలంబింపవలెను. స్వరాజ్యమును సమకూర్చుట సంస్కరణము లవసరమునుటలో అతివాదులకును మితవాదులకును అభిప్రాయభేదమేమియునులేదు. మన నుకులాలుమహతా, కోటిలాలు కొఠారీగార్లు విచారణలేకుండ వారి స్వగౌరవమునుండి కారాగృహమునకుపంపిరి. పిమ్మట రాష్ట్రీయునుండియే వెడలగొట్టిరి. విచారణలేకుండ వారు చెప్పదలచి దాని వివరణనిలుచున్న వారిని నిలచినట్లుగా ఆలుబిడ్డల నెడతాపి రాష్ట్రీయునుండి వెడలుగొట్టు పద్ధతి యొకతంత మాత్రము సాగుగూడదు. కతివాడులో రాజకీయములగు నిబ్బండులు ప్రత్యేకపద్ధతిగానున్నవి. వానిని తొలగించుటకు ప్రజలు నిర్మాణ విధానము నవలంబింపవలెను. కాసనాకు కూలకుడు శాందోళనమొనరింపవలెను. కతివాడులోనున్న చిన్న రాష్ట్రీయుల కన్నిటికిని యొక్క కాసనసభనే యేర్పాటుపరచెను. అన్ని చిన్న రాష్ట్రీయుల నుండియు ఎక్కొకనబడిన ప్రతినిధుల సభలో సభ్యులుగా నుండవలెను. ఆచిన్న రాష్ట్రీయుల అభివృద్ధిలు ప్రత్యేకసంఘముగా నేర్పడవలెను. అని త్యాజ్జీగారు నడిచిరి.

శ్రీయుత వాసుదేవయ్యగారు.

కోయంబుత్తూరు చెరసాలనుండి విడుదల.

కోయంబుత్తూరు నాయకులు స్వాగత మొసగుట.

సేలమువకీలు శ్రీయుత ఎం. పి. వాసుదేవయ్య (బి. ఏ. బి. ఎల్) గారిని 8 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 1-30 గు ఖోయంబుత్తూరు చెరసాలనుండి విడుదలి. సి. బాలాజీరావు, మహమ్మదు యాకూబుసాహెబుగార్ల నాయకత్వముక్రింద పలువురు చెరసాలకే వాసుదేవయ్యగారికి స్వాగతమొసంగిరి. ఇప్పుడు వాసుదేవయ్యగారు బాలాజీరావుగారింటనున్నారు. వాసుదేవయ్యగారికి బహిరంగసభయందు ఘనమగు స్వాగత మొసగుటకు ఖోయంబుత్తూరు నాయకులు ఏర్పాటుచేసిరి. 10 వ తేదీ ఉదయమునకు వాసుదేవయ్యగారు సేలము చేరుదురు.

హుబ్లిధార్వారులు

జూలై 1 వ తేదీ నాయకుల ప్రభుసాంవత్సరము హరటాలు

1-7-21 వ తేదీన ధార్వారులో కేయిటరు కలెక్షన్లు విక్రయ జరిగినది. ఆనాడు ముగ్గురు మహమ్మదీయనాయకులు ముఖ్యులైగాన 1-7-22 వ తేదీన హుబ్లిలోను ధార్వారులోను హరటాలుజరిగిరి. జాతీయపాఠశాలవిద్యార్థులను నాయకులును ఈరంగింపుజరిగిరి. దుకాణములన్నియును మూయబడెను.

సింధుఖిలాఫతు మహాసభ

సుక్కురులో జరుగుట

వివరములు

సుక్కురులో నధాఖిలాతు యెదుట 15000 ప్రతినిధులు కూర్చుండదగిన విశాలమగు కాలను నిర్మించిరి. అధ్యక్షుడు మరదుడుతు ఫిక్రాయి, స్వామి స్యద్జేవ, ఆచార్య గిద్వానీ, జహూరహామదు, వేంకట్రాంగార్లు మున్నగువారు బాంబాయి నుండివచ్చిరి. వారి సూరంగింపుతో తీసికొనివెళ్లిరి. సభకువచ్చిన శ్రీమతి శ్రీమతి మాయి సరస్వతిదేవి, బీఅమ్మ, మహమ్మదా లీవేంగార్లు ప్రముఖులు. సానాతీ రాజీయసభకు అధ్యక్షుత పహింపవలసిన శ్రీమతి మాతాకన్యాబాయిగారికి జబ్బుచేసి నందున వాగు రాజాలకపోయిరి. ఆసభకు ఆచార్య గిద్వానీగారధ్యక్షుత పహించెదరు.

ఇచ్చాపూరు కాంగ్రెసు ప్రచారకులు.

ఇద్దరికి చెరి యొకపడు విడిచిదేరు.

ఒకరిని వదలివేయుట.

గోపినాథ చౌదరి, డిల్లీలచ్చయ్యగార్లు 'తెల్లదొరతనము' పాట పాడినందులకు వారిద్దరిని చెరి యొకయేడు విడిచియిడు చేయబడెను. కృష్ణచౌదరిగారు తుమాపణకోరినందున వదలివేసిరి.

త్యాగమే అభివ ద్ధిసాధనము

డాక్టరు రవీంద్రనాథటాగోరుసందేశము

దైవనియమను అసంతృప్తవాహమున బడిపోవుచు ఆ దుష్కృతకృతుల అవశిష్టవాస్తవీని విశ్వరూప ద్వారములను పరిశోధించుచు నిరంతరకృషినిగూర్చియు చివరకెట్టి లభియును కలుగుతుండుటను గూర్చియు మనము ప్రసంగించుచుందుము. చలనమునందే తక్కివృద్ధి నొందునని మన మెరుగుదుము. కదలేదో యొక పదార్థ మద్దకొనుటచే నాకేతి కుంటునడిచుపుడదియే ఆకేతికి మరణ సూచకమగు పరిణమము. అన్వేషమునందు వినుగుగలిగి కనుగొనబడినవానిని చక్కబరచి నిలువచేయదలచినపు డాజాతియొక్క నైతిక సంపదము మూర్ఖాచారములకింద త్రాడుబాడన. జీవితపురోగమనము నందవిమర్శదర్శకములగుటకక్కరకురావు. అభివృద్ధి విరహిత లగు పరంపరాగతాచార శృంఖలులు వారినిబంధించును. అపుడుచరిత్రకు సంబంధించిన యాత్రకతల్లి లిట్టిజాతులను శీవిత రాజమార్గము నుండి త్రొసివేయునని మనము (భారతీయులు) ప్రపంచవాసు లందరికంటెనుగూడ తెన్నగా నష్టదాయకమగు స్వాభావము వలన గ్రహింపగలిగితిమి. ఈబహిః ప్రపంచమునందు జరుగుచున్న నిరంతరసంచారమునుబట్టి మనగవ్యక్తాన మీ బహిఃప్రపంచమున లేదనియు వేరచటనో కలదనియు మనకు స్పష్టమగుచున్నది. ఆ గవ్యక్తానము ఆత్మసంబంధములగు సంస్కర్తప్రదేశములందున్నది. మనము కాంతికొర కత్తింతుము నానత్తులమైయున్నాము. అదికార్యసిద్ధిచే నాధారపడియున్నది. అచటమనకు యాత్మగర్వ సందర్శనము లభించుచున్నది. ప్రపంచమునందు విశ్రాంతి లేకుండ నిరంతరసంచార మొనరించు మహాకత్తియే సర్వేశ్వరుడు. ఆత్మ నుత్పత్తికమయన విడువకుండునట్టి కాత్మత్రేమయే సర్వేశ్వరుడు. మనలనంతర్ముఖుల నొనరించుటకే ప్రకృతియందు భగవంతుడు మనలనుంచించి తొలగుచుండును. మనలనుతిలలో నైక్యమొనరించు కొనుటకే యాత్మగర్వ మనకు వకుడగును. గాననే ఆధికారప్రపంచమున మనమైక్యర్యాధిక్యమున ప్రబలుదుము. ప్రేమా ప్రపంచమున త్యాగాధిక్యతవలన ప్రబలుదుము. కాన ఆశయు (ఘనతలెందనకొరిక) ను గర్వమును మనయొహికాభివృద్ధికి మనకు ప్రోత్సాహకములుగా కనబడినను నిజమారసిన నవి మన ఆధ్యాత్మికాభివృద్ధికి ప్రబలనిరోధకములని స్పష్టము కాకమాన కని రవీంద్రనాథ టాగోరుగారు కరాచీయగు విల్లరుఫ్రికెకు కాసిరి.

ఆంధ్ర దేశములో ఖద్దరు

మధురాదాసుగారి యభిప్రాయములు

స్వకీయవిలేఖరి రాజమండ్రి 8-7-22.

మధురాదాసు, వాగేశ్వరరావు, కృష్ణమూర్తిపంతులుగార్లు 6 వ తేదీ రాత్రికి రావచంద్రపురమునండి రాజమహేంద్రవరమునకు విచ్చేసిరి. గాంధీ పరిశ్రమాలయము, ఖిలాఫతు డిపోల వారిపనిని పరిశీలించి 7 వ తేదీ 1 గంటలలో తాదేపల్లి గూడెంద్వారా భీమవరమువెళ్లిరి. నేను గోదావరి స్టేషనునొద్ద మధురాదాసుగారిని కలసికొంటిని. "ఆంధ్రదేశములో ఖద్దరువ్యాపకమునగుచ్చి మీరుచూచినంతవరకు గంజాం, విశాఖపట్టణం, గోదావరిజిల్లాలలో జరిగినపనినిబట్టి మీయభిప్రాయమేమి" యని నేనడుగ, ఆయన కొన్నివివరములను తెలియబరచెను. "నేను సింధు, ఉత్తరరాష్ట్రముల రెంటిని పరిశీలించినవిత్తిని. ఆంధ్ర రాష్ట్రమును పరిశీలించుచున్నాను. సింధుదేశమున రాష్ట్రీయ సంఘమువారు ప్రత్యేక ఖావీకాఖను నెలకొల్పి తగుకట్టుదిట్టము లతో ఆచరణయోగ్యమగు పద్ధతినై సంతృప్తిరముగ పనిజరుపుచున్నారు. ఉత్తరరాష్ట్రమున అట్టిఖావీ ప్రత్యేకకాఖ లేకున్నను కాంగ్రెసుసంఘములు స్వయముగా పట్టిపకే పూనుకొని తమ యాజమాన్యముక్రింద రాటులను, వగ్గములను పెట్టించి బాగుగా పనిచేయుచున్నవి. ఆంధ్రరాష్ట్రమున కాంగ్రెసు కమిటీలు తమ యాజమాన్యముక్రింద ఖద్దరు నిర్మాణముకై నేను అనుకూలత ఎక్కువగా తగు ఏర్పాటులను చేయలేదు. కాని ఖద్దరునందు అభిమానము గాఢముగా నుండుటచే ఆశేకులు తమంతటతాము, ప్రత్యేకముగా రాటులు, వగ్గములు పెట్టించి ఖద్దరు నిర్మాణమునకై ప్రశంసనీయముగా పని చేసిరి. ఇట్టి ప్రత్యేకపు యేర్పాట్లల్ల నిర్మాణము అభివృద్ధి గాంచినను, తునిలో జరిగినట్లు కల్తీఖద్దరు వ్యాపకమునకు అవకాశము కలుగును. కాంగ్రెసు కమిటీలు ఈ విషయమై శ్రద్ధవహించి పని చేయుచో విట్టికల్తీ జరుగదు. ఆంధ్రదేశములో తయారయిన నూలు 6 మొదలు 100 వ నెంబరువరకు సమృద్ధిగా దొరుకును. ఇతరరాష్ట్రములలో నెచ్చటను, ఇన్ని తరగతులనూలును, ఇంత సన్ననినూలును దొరకదు. నిర్మాణమునందుకూడ ఆంధ్రదేశము తక్కినరాష్ట్రములను మించినది. ఇంకను కాంగ్రెసు కమిటీలు తగురీతిని పనిచేయుచో వ్యాపకము, స్పష్టి బాగుగా ఎక్కువ అగుటకు ఎన్నియో అవకాశములుకలవు. ఖద్దరు వ్యాపకమునందును, వస్త్రధారణయందు కూడ ఆంధ్రదేశము ఆసామ్యా అభివృద్ధికి నబరచెను. విశాఖపట్టణముజిల్లాలో నేను చూచిన 2, 3 ఫలములలో వావాపుగా అందరును ఖద్దరువస్త్రముల నేధించిరి. ఆంధ్రరాష్ట్రమున యీపరిశ్రమ యెన్నడును నశంపలేదు. స్వభావసిద్ధమగు పద్ధతులనై పరిశ్రమ సాగుచుండుటచే ఆంధ్రదేశ మివిషయమునందు అవలీలగా అద్వితీయస్థానము నాక్రమింపగలదు. శ్రీమతి దారమునడికి దానినిబజారులలో అమ్ముటయు, నేతగాండ్లు స్వయముగ నూలును కొని, బట్టలను నేసి అమ్ముటయు ప్రకృతిసిద్ధము. ఖద్దరు వ్యాపారమునందు కావలసినది ముఖ్యముగా మంచి అనుభవజ్ఞుడును, తెక్కలను వ్రాయుటలో మంచి గట్టివాడును అగు కాగ్యవిర్యాహతుడు లభించుటయే. అట్టివాడు పూనినచో ధనము ప్రజలుండి తప్పకవచ్చును. రావచంద్రపురం కాంగ్రెసు సంఘపక్షమున శ్రీమైలవరపు పాంబకవ రావుగారు చేయుచున్న పని మిక్కిలి సంతృప్తిరముగ నున్నది. ఆంధ్రదేశమున కాంగ్రెసుకమిటీలు ఖద్దరు నిర్మాణమునకై కొంతవరకు కృషిచేసినను, నేను అచకొన్నంతయెక్కువగా పాటు పడలేదనుట స్పష్టము. గుజరాతుదేశము సాంజనిక కానోల్లంఘనమును ప్రారంభింపబోవుచుండ, ఆరాష్ట్రము ననుసరించుటకు, నిశ్చయించినది ఆంధ్రరాష్ట్ర మొక్కటియే యగుటచే ఖద్దరు నిర్మాణమునకై ఆంధ్రరాష్ట్రమున కాంగ్రెసుకమిటీలు అఖండముగ పనిచేసియుండునని నేనుహించితిని. కాని యిందుక ఆకాభంగము కలిగినది. ఈసంకతికప్ప ఖద్దరునందు మిగతా విషయములలో ఆంధ్రరాష్ట్రము అన్ని రాష్ట్రములకంటె మిన్నయని మధురాదాసుగారు నాతో నెలవిచ్చిరి.

గుంటూరు జిల్లాసంఘము

ఈనెల ౧౧ వ తేదీ శనివారమునాడు సభాసభ్యము ౧౨ గంటలకు తెనాలిలో, శ్రీ లిల్ క జాతీయవిద్యాలయములో గుంటూరు జిల్లాసంఘసభ జరుగును. జిల్లా కాంగ్రెసునకు అధ్యక్షులు మొదలగు వారెక్కుకొనబడుదురు. ముఖ్యముగా ఖద్దరు, జాతీయవిద్య, కానోల్లంఘనములను గురించియు, అధ్యక్షుని యనుబత్తుతో చర్చింపబడు యితర విషయములను గురించియు తీర్మానములు జరుగును. జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ సభ్యు లందరును ఈసభకు తప్పక దయచేయ ప్రార్థితులు. జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము } గుల్లపల్లి. రామకృష్ణయ్య } గుంటూరు 2-2-23 } కార్యదర్శి.

గుంభకోణమున వివాహము

స్వరాజ్యసంభావన

రావుబాదరు ఎస్. కృష్ణస్వామయ్యగారి మనుమరాలి వివాహ సమయమున వారు 10 రూపాయలు స్వరాజ్య సంభావన యిచ్చిరి. అచట నుపయోగించుటదిన తక్కులాకులు మున్నగువాని రు 6-10-0 వ వేలమువేసిరి. ఈమొత్తము 18-10-0 ను తిలకు స్వరాజ్యనిధికి ఎస్. శ్రీనివాసయ్యగారికి పంపిరి.

వాతావరణ స్థితి

1922-వ సంవత్సరం జూలై నెల 10-వ మసావారము.

జిల్లా ముఖ్య పరిరములు	మొత్తము 24 గంటలలో	అత్యధికము 24 గంటలలో	అత్యల్పము 24 గంటలలో	సగటు 24 గంటలలో	సగటు 1-వ పదిహెండ్లలో	సగటు 1-వ పదిహెండ్లలోను సగటు 2-వ పదిహెండ్లలో
భూగోళీయ వాతావరణ	84.6	79.7	...	88.45	...	...
జూలై నెల	85.6	77.9	0.66	27.72	8.84	...
జిల్లయ ద్వీపము	...	...	...	...	...	...
ద్రావిడు ద్వీపము	88.0	76.8	0.19	20.64	11.08	...
సాగర ద్వీపము	88.6	88.7	...	24.91	9.15	...
గోపాలపురి	89.1	81.1	...	5.88	2.56	...
కొర్రాపుట్	81.2	70.0	0.10	10.89	2.70	...
విశాఖపట్టణము	92.8	80.5	...	2.25	8.98	...
కాకినాడ	94.7	80.5	...	4.28	2.55	...
మచిలీపట్టణము	97.8	78.2	0.40	3.78	2.58	...
గుంటూరు	69.0	77.2	0.19	5.97	0.48	...
నెల్లూరు	102.1	80.9	0.09	1.80	0.64	...
దుర్గాను	95.1	80.0	0.21	2.64	0.41	...
కడపలూరు	101.8	80.8	...	0.98	1.39	...
కాకతల్లి	99.8	78.5	...	1.97	0.10	...
పాంబక	92.4	78.5	...	0.08	0.28	...
బ్రొంకొనశి	98.8	77.9	...	2.27	...	...
కొళంజో	84.5	74.1	0.82	12.08	2.88	...
కలవరం	74.2	71.5	3.10	23.36	7.46	...
కొచ్చిక్	80.7	72.1	2.03	12.54	5.28	...
కాలికట్టు	77.8	72.8	4.15	56.89	11.98	...
కుంకూరు	85.9	78.1	1.21	54.41	8.49	...
తొక్కార	68.0	62.0	4.52	46.92	7.20	...
కార్వార్	84.8	74.8	2.38	57.14	50.4	...
కర్నూరు	84.1	76.5	0.37	58.17	...	...
కొండాలు	86.2	78.4	0.16	85.74	7.82	...
నైద్రాబాద్	87.5	78.1	0.74	8.80	2.74	...
రైచూరు	94.8	72.1	...	2.07	2.69	...
అనంతపురం	96.5	73.6	...	1.48	0.74	...
బళ్లారి	96.1	75.1	...	0.24	2.20	...
కర్నూలు	95.2	74.2	0.12	1.08	3.88	...
కడప	98.2	79.1	0.06	2.27	2.04	...
మహబూబ్	78.6	66.6	...	2.80	3.12	...
తెంగుటూరు	87.0	66.9	0.01	3.52	0.06	...
కొడవకూర్	61.8	58.9	0.01	5.09	0.57	...
ఉదకమండలము	62.4	52.2	0.51	62.4	8.00	...
కోయంబక్టూరు	8.22	69.8	0.18	2.27	0.10	...
యెలూరు	89.4	78.4	...	5.80	1.86	...
నీలము	94.9	78.2	...	5.56	1.49	...
తిరుచనాపల్లి	97.9	78.8	...	0.61	1.25	...
చుక్కూరై	98.8	89.0	...	1.56	1.53	...
చున్ను	96.2	77.8	...	2.80	0.59	...
తిరువల్లూరి	...	...	...	0.25	0.47	...

స్కూరులందును, దక్కనందును, మేఘములు కొద్ది పాటిక నున్నవి. ఆర్ద్రత కొంచెముగ తక్కువగుచున్నది. పశ్చిమ తీరమునను బాంబయి తీరమునను ఆర్ద్రత పెచ్చుగనున్నది. బందరునందు ఉరుములు, మెరుములు ఉండెను. అక్కడక్కడ కొద్దిగ కర్షము కురిసెను. కల్లికొటలోనే అధికముగ 4-15 వ దునులు వర్షము కురిసెను. పశ్చిమతీరమున వర్షము బాగుగ కురియుచున్నది. సి. చెంగల్వరాయ మొదలియార్ వారావల కృష్ణజ్ఞుడు.

ఆంధ్రపత్రిక

1922-వ సం॥ జూలై నెల 10-వ తేది

సోమవారము

గవర్నరుగారి

మందలింపు

గుంటూరు మ్యూనిసిపల్ సభ మువారు, పలు ప్రకటనలు చేసి వివరించినట్లును సమర్పించినందులకు ఫలితముగ, మద్రాసు గవర్నరు గారివలన విశేషముగ మందలింపబడిరి. మ్యూనిసిపల్ సభ మువారును, గుంటూరు మండలము వారును సహాయ నిరాకరణోద్యమమునకు సానుభూతిజూపుట కడు ఘోరము. అందులో హిందూ దేశమునందెల్ల గుంటూరునుండలము పన్నులనిరాకరణమును ముందుగ తలపెట్టినవలన, అధికారులు ఆగ్రహమును వ్యక్తజాలకబోయిరి. శిక్షార్థపు పోలీసుభటులను నెలకొల్పిరి. వీరిసంరక్షణ కగువ్యయమును ప్రజలే భరింపవలయును. దీనిని తొలగించుటకు గవర్నరుగారు బూనుకొనడు. కాని, రాజభక్తి పూరితులగు వారివద్దనుండి శిక్షార్థపు పన్నును వసూలుజేయకుండుటకు ప్రయత్నము జేయబడుచున్నదనిమాత్రము, గవర్నరుగారు సూచించిరి. వివరించినట్లు సమర్పణమునలన, శిక్షార్థపు పన్ను తప్పిపోవునని తలచినవారు, మిగుల ఆశాభంగులై యుందురు. మొదట నిర్ణయించినటుల సంవత్సరము వరకుగాక ఆరుమాసములవరకుమాత్రమే శిక్షార్థపు పన్ను వసూలుజేయుటకు గుంటూరుకలెక్టరు రూఢుభద్రగారు సిఫార్సుజేసిననియు, దానిని తామంగీకరించితిమనియుమాత్రము, గవర్నరుగారు సూచించిరి. జాతీయవిద్యను మ్యూనిసిపాలిటీలో ప్రవేశపెట్టవలెనని తీర్మానించి, మరల నాతీర్మానమును గుంటూరు మ్యూనిసిపాలిటీవారు రద్దుజేసికొనిరి. మొదటజేసిన చెడ్డ తీర్మానమునకుగాను, మ్యూనిసిపల్ చైర్మెనుగారు నష్టము నచ్చుకొనవలెనని ప్రభుత్వమువారు ఉత్తరువుజేసిరి. ఆయుత్తరువును రద్దుజేయుటకు వీలులేదని, గవర్నరుగారు ఖండితముగ చెలుపుటచే, మ్యూనిసిపల్ సభ్యుల ఆశలు అడియాశలై యుండును. జాతీయవిద్యను ప్రవేశపెట్టిన దోషమునకు, బొంబాయి రాజధానియందు అహమ్మదాబాదు సూరతు మ్యూనిసిపల్ సభములపై శిక్ష విధింపబడినసంగతి పాఠకు లెఱుంగుదురు. గుంటూరు మ్యూనిసిపల్ సభాధ్యక్షుడును, ఇట్టి దోషమునకు శిక్ష ననుభవింపవలసినవచ్చెను.

మ్యూనిసిపల్ సభములకు గల హక్కు లెవ్వియో ఇందుమాలమున గ్రహింపవచ్చును. ఇవి స్థానికస్వపరిపాలనాసంఘము లట. కాని, ప్రజల కనుకూలించెడి జాతీయవిద్య నయినను ప్రవేశపెట్టు వీనికి హక్కులేదు. అధికారులు ముగ్ధులైన తాగురీతిని, మ్యూనిసిపల్ సభములు నడుచుకొనవలయును. స్థానికసంఘములందే, ప్రజేచ్ఛ నెఱవేరుటకు వీలులేనపుడు శాసనసభలలో నెఱవేరుటకు వీలుండునా? స్థానికసంఘములలో జేరి ప్రజల తేమమును కాపాడుటకు వీలుగలుగనపుడు, శాసనసభలలో జేరి ప్రజలకు మేలుజేయుటకు సాధ్యపడునని తలచుట వట్టిభ్రమ. శాసనసభా ప్రవేశమువలన, స్వరాజ్యమును సంపాదించవచ్చునని తలచువారు, ఈ సంగతిని గుర్తించుట యవ

సరము. ఇక, నిర్బంధవిద్యను ప్రవేశపెట్టుటకు, మ్యూనిసిపల్ సభమువారు సహాయమును కోరగ, విద్యాభివృద్ధికి వారు జేసిన ప్రయత్నము లన్నియు లభియు, ప్రభుత్వసహాయమును కోరుటకు పూర్వము తమడబ్బునుపైకిలాగవలె ననియు, గవర్నరుగారు మందలించిరి. గవర్నరుగారు తగిన గుణపాఠమును నేర్పరినియే భావింపవచ్చును. స్థానికసంఘములకు ప్రభుత్వసహాయముమాట యటుండ, మందలింపులు ముందుగ సిద్ధించుట యనుభవైక వేద్యము. అట్టితరీ, మ్యూనిసిపల్ సభమువారు సేమియు నడుగక యుండిన కొంతవరకయినను తాగుండెడిది. అడిగి లేదనిపించుకొనుటకంటె, అడుగకుండుటయే మేలు. మ్యూనిసిపల్ సభము తన చొక్కా జేబులోనికి చేతులను బోనియవలయునని గవర్నరుగారు కోరిరి గాని, ఎంత లోనికి బోనిచ్చినను, డబ్బున్నగద లాభము! విద్యకు గ్రాంటు లక్కర లేదని మ్యూనిసిపల్ సభ మువారు చెలుపుటచే, నీటిసప్లయికిని డ్రైనేజీకిని గాని మరియే యితరపనులకుగాని ధన సహాయ మవసరము లేదని, ప్రభుత్వమువారు భావించిరినియు, నీటికిని డ్రైనేజీకిని డబ్బు గావలసిన యెడల మరల దరఖాస్తు పెట్టుకొనిన నాలోచింపబడు ననియు, గవర్నరుగారు నిందాగృహీతముగ బలికిరి. మ్యూనిసిపాలిటీవారు ఆడ్రెసును సమర్పించినందుల కిది ఫలితము.

రాజకీయాందోళనాపరుని నిందింపకున్న ప్రసంగము పూర్తిగానేరదుగద. బాధ్యతలేని ఆందోళనాపరులవలన, గుంటూరున కింతటి దుర్గతి సంభవించెనట. వీరికి విద్యాభివృద్ధి, పలుకుబడి గలపౌరుల ప్రోద్బలము గలదట. గుంటూరుకు బోవలెనని, గవర్నరుగారికి ప్రత్యేకాభిలాషగలదు. గుంటూరు పౌరుల నేకులు, రాజకీయాందోళనోదేక్షముచేర గుల్కొల్పి బడుటచే, ప్రభుత్వమువారు లా, ఆర్డరును రక్షించుటకు కొంతకాశిన్యమును వహింపవలసినవైనని, గవర్నరుగారు సూచించిరి. ప్రభుత్వమువారు కాశిన్యము నవలంబించినటుల, గవర్నరుగారే అంగీకరించినపుడు, నిర్బంధము లెంత తీవ్రముగ నున్నవో సులభముగ గ్రహింపవచ్చును. జిల్లాబోర్డు వారి ఆడ్రెసునకు జవాబిచ్చుచు గూడ రాజకీయాందోళనకారకుని, గవర్నరుగారు మరల నిందించిరి. నీతి నియమములేని ఆందోళనపరులును, సాహసులును బయలుదేరి, ప్రజల యజ్ఞానము నాధారము జేసికొని, వారికి దురోద్దేశిని, గవర్నరు భావించుచున్నారు. తమ న మృకము నకు జిల్లాబోర్డువారి ఆడ్రెసు లోని సంగతుల నాధారముగ నైకొనిరి. ఇట్టి మోసగాండ్రును, స్వార్థపరులును, అవినీతిపరులును ఆందోళనకారకులలో నెవరు చేరియున్నారో, ప్రజలు గ్రహింపవచ్చును. దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్య ఉన్నవలక్ష్మీనారాయణ, గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి గార్లును మరి యితరులును జేరియున్నారు. వీరు స్వార్థపరులై ప్రజలను మోసముజేసి స్వలాభమును సంపాదించునెంచిరో, లేక దేశసేవ జేయనెంచిరో, ఇంగితజ్ఞ లూహించుకొనగలరు. గాంధీమహాత్ముడు గూడ ఇట్టి దుర్మార్గులలోనే జేరును. ఆవిషయముండ, ఆందోళన పరు డెంత దుర్మార్గుడయినను, ఇతడుదురుచుటకు కారణమేమి? ప్రజలితని మాటల నాలకించుటకు కఠింబేమి? సర్వసఖములను ప్రజలనుభవించుచుండ, అనుభవ విరుద్ధముగ సంగతుల నీతడు జెప్పినంత మాత్రమున, వారు నమ్ముట ఎటుల తటస్థించెను?

రాజకీయాందోళన కారకులు, హిందూదేశమునందొక్కచోట మాత్రమే జనించియుండలేదు. సాగరిక దేశములన్నిటి యందును వీరుగలరు. పాలకవర్గమునకు వీరినిగట్టదు. ఆందోళనకారకుడు,

ప్రజలలోని వాడేగాని, వేరుగాడు. వారిమధ్యనే అతను తిరుగుచుండును. వారితో కలిసిమెలిసి యుండును. వారికష్టసుఖములలో నతడు పాల్గొనును. ప్రజలకష్టము లతనికి అనుభవైక వేద్యములు. ప్రజాభిప్రాయమునే అతడు వ్యక్త పరుచుచుండును. అందుచే నిరంకుశాధికారులకు అతని పొడసరిపడదు. ఆందోళనములవలన, ఇతనికి స్వయముగగలిగెడిలాభమేమి? అధికారుల అయిష్టమును సంపాదించుటయు వారు విధించెడి శిక్షలకు పాత్రుడగుటయే, ప్రధాన లాభములు. ఇతడు విశేష కాలము కారాగృహములలో కాలము గడవవలసినదే. ఇట్టివారు దుర్మార్గులు! నీతి నియమములేనివారు. ప్రజాభిప్రాయమునకు భిన్నముగ ప్రవర్తించెడివారో, గౌరవపాత్రులు. కాని అధికారు లెంత జెప్పినను, దేశభక్త వెంకటప్పయ్య పంతులగారి బోలువారిని, స్వార్థపరులనియు, మోసగాండ్రనియు ప్రజలు భావింపజాలరు. కారాగృహమునకు బోయినను, ఎట్టి కఠిననిర్బంధములకు లోనయినను, అగ్ని తప్తముగ సువర్ణమువలె అట్టివారి సుగుణరాశి స్వచ్ఛంద తేజముతో బ్రకాశించును. సందిగ్ధ సమయమునందు, దేశమున కట్టివారెంతటి మేలొనర్చిరో, భావిచరిత్రకారుడు లిఖింపగల్గును. అట్టివారి నామమే, తరతరముల వరకును స్ఫురింపబడుచుండును. ప్రపంచ చారిత్రమునందు, అట్టివారి కీర్తినిలచి యున్నది గాని, అధికారబల సమన్వితుల కీర్తినిలచి యుండలేదు. ఆందోళనకారకుడు ప్రజల కష్టములను సృజింపలేదు. ఇంద్రజాలికవిద్య నవలంబించి, అభూతకల్పన గావించియుండలేదు. సహాయనిరాకరణోద్యమము జనించుటకు గల నిజకారణములు తెలిసియే యున్నవి.

పంజాబు సమస్య యబద్ధమా? కిలాఫాత్ వ్యవహారము అసత్యమా? అధినివేశ రాజ్యభారతీయు లనుభవించెడి దుర్భరదశ కల్పితమా? ఇంకను తక్కుంగల పలువిధకష్టము లూహాజనితములా? ఇవి యన్నియు నిజమని, మితవాదులు, అధికారాభిమానులే యంగీకరించియుండిరి. విన్నపముల నంపినను, మొరబెట్టినను, సభలజేసి తీర్మానించి నను, రాయబారములను పంపినను ప్రయోజనము లేకబోయెను. తుట్టుతుడకు వేగుమార్గము లేక, దౌర్జన్యరహితముగ సహాయనిరాకరణమును కొనసాగించుటకు, గాంధీ మహాత్ముని నాయకత్వము క్రింద దేశము బూనుకొనెను. ఇందుకు ప్రజలను, ఆందోళనాపరులను, నిందించి లాభమేమి? సహాయనిరాకరణము తొలగవలయుననిన, ప్రభుత్వము వారు ప్రజేచ్ఛు నెఱవేర్చుటచే కార్యము సానుకూలమగును. అందుకు మారుగ తీవ్రనిర్బంధవిధానము నవలంబించుటచే దేశము విషమస్థితిలోనికి వచ్చినది. మద్రాసు రాష్ట్రము ఇండియా ప్రభుత్వమువారి కీయవలసిన ద్రవ్యపు బరువు తొలగిపోవుటకు, మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు సయితము ఆందోళన సలుపుచున్నారు. మంత్రు లీవిషయమై తీవ్ర ప్రసంగముల గావించుచున్నారు. ప్రజాశయ విరోధి యగు మెయిలుపత్రిక యింకను ఆందోళన సలుపవలయునని వారిని పురికొల్పుచున్నది. సామాజ్యశాసనసభ్యులగు టి. రంగాచార్యులు గారింతటితో సంతృప్తిజెందక, న్యాయము జరుగనియెడల మంత్రులు సహాయనిరాకరణము నవలంబింపవలయునని ప్రోత్సాహపరుచుచున్నారు. సామాన్యవిషయమున గూడ సహాయనిరాకరణ పద్ధతి యవసర మని, రంగాచార్యులుగారు బోధించుచుండ, దేశమునకు సంబంధించిన ముఖ్యవిషయములపట్ల సహాయనిరాకరణము నవలంబించుట అసహజమా? దోషమా? ఇండియను సివిలుసర్వీసు వారు అవలంబించెడిపద్ధతి, సహాయనిరాకరణము గాదా? రాజ్యాంగసంస్కరణములకు గినిసి ఉద్యో

గములను చాలించుకొందుమని, వారు బెదిరించుచున్నపుడు ప్రభుత్వమువారు వారిని కొలువులోనుండి వెంటనే అవిధేయతక్రింద తొలగించుటకు మారుగ, వారియెడల మిగుల సానుభూతి జూపి, వెనుకవెట్టిన గడువును గూడ తొలగించి ఎప్పుడు పట్టిననప్పుడు రిటైరగుటకు అవకాశ మిచ్చిరి. అది, సహాయనిరాకరణమును ప్రోత్సహ పరుచుట గాదా? సివిలు సర్వీసు యుద్యోగులు తమకోర్కెల నెటుల సాధించిరి? ఆందోళనవలననే గద.

సివిలుసర్వీసుఉద్యోగులు ఆందోళనము సలుపవచ్చును. సహాయనిరాకరణము నవలంబింపవచ్చును. మంత్రులు చెన్నరాష్ట్ర మియదలసిన ధనము విషయమై ఆందోళన సలుపవచ్చును. కాని, ప్రజలు మాత్రము అత్యంతావసరములగు పంజాబు కిలా షాత్ స్వరాజ్యసమస్యల గూర్చి గూడ ఆందోళన సలుపగూడదు. అధినివేశరాజ్య భారతీయుల కష్టములగూర్చి, ఆందోళన సలుపగూడదు. చీరాల వ్యవహారమును గూర్చిగాని పల్నాడు ఫార్మేషన్ కష్టముల గూర్చిగాని ఆందోళన సలుపరాదు. ఇటుల జేసెడివారు పరమమర్్యాదలును స్వార్థపరులును అగుచున్నారు. అడవులయిబ్బందులు మిక్కుటముగ నున్నవని, రెడ్డ రాయబారము వారే సూచించిరి. గుంటూరుజిల్లా బోర్డు ఆడ్రెసులోగూడ, ఫార్మేషన్ కష్టములను వివరించిరి. శాసనసభ్యుల మూలము నను, పత్రికలద్వారాను, అటవీ పరిపాలనాధికారులకు ఫార్మేషన్ కష్టములను తెలుపుటకు ప్రయత్నించి తాము విఫలమయినటుల, జిల్లాబోర్డువారు సూచించిరి. అందుచే ప్రజల యిబ్బందులను ఆందోళనపరులు సృజించియుండలేదు. ఆందోళనకారుల నందరను చెరసాలలకు బంపియుండిరి. వారిబాధ తొలగిపోవుటచే అధికారులకు సంతృప్తి గలిగియుండవచ్చును. కాని, ఇందువలన ఆందోళనము తగ్గునా? ముఖ్యుల నందరను నిర్బంధించుటచే తాత్కాలికముగ కొంత అడ్డు తొలగవచ్చును గాని, ప్రజల కష్టములు తీరనంతవరకు, ఆందోళన నిలచియే యుండును. వెనుకటి ఆందోళనాపరులు నిర్బంధింపబడినను, క్రొత్తవారు ఉదయించుచుందురు. ఆందోళనమును తొలగింపవలెననిన, నిర్బంధములు ఎంతమాత్రము తోడ్పడనేరవు. ఇందుకుమారుగ ఆందోళనమున కివి మరింత ప్రోత్సాహము గలిగించును. ప్రజలకు కలిగెడి యిబ్బందు లన్నిటికిని, స్వరాజ్యసిద్ధియే దివ్యోషధమని దేశము గ్రహించినది. అందుచే ప్రత్యేకపు యిబ్బందులు తీరుటకై, ప్రత్యేకాందోళన సలుపుటకు దేశము పూనుకొనదు. స్వరాజ్యము సంప్రాప్తమగువరకు, దేశము తనప్రయత్నములను విరమింపదనుట తథ్యము. ఆందోళనాపరుల నెందరను శిక్షించినను, ప్రజలలో జనించిన గాఢ స్వరాజ్యవాంఛ తొలగుననుట భ్రమ.

జిల్లాబోర్డు వారికోర్కెలు గూడ సమానాదరణమే బడసినవి. కావేరీ రిజర్వాయరు ప్రాజెక్టు ముందుగ పూర్తిగావలసి యుండుటచే, కృష్ణానిజ ర్వాయరు ప్రాజెక్టును గూర్చి ఆశపెట్టుకొనవలదని, గవర్నరుగారు చెలిపిరి. గుంటూరులో వైద్యపాఠశాల పెట్టుటకు కొన్ని సంవత్సరములు వేచియుండవలెననియు, గుంటూరులో వ్యవసాయపాఠశాల తెరచునప్పటికి కాలము వట్టుననియు, సూచించిరి. ఫార్మేషన్ లో మేకలను మేయనిచ్చుపద్ధతిని అసలే నిషేధింపవలయునని, కన్నర్యేట రిచ్చిన సలహాను ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించినటుల, బలికెరి. కన్నర్యేట రుగారు సూచించినసలహాలను మరికొన్నింటినిగూడ ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించిరి గాని, వీనివలన ప్రజల యిబ్బందు లంతగ దీరవు. మొత్తము మీద రాజకీయాందోళనపరుల మూలముననే, అడవులయిబ్బందులను ప్రభుత్వమువారు గుర్తింపవలసినవచ్చెను.

వారి యాందోళనము వలననే చాలెటువట్టము రద్దయ్యెను. వారి యాందోళనమువలననే స్వరాజ్యసిద్ధి గూడ గలుగకపోయెను. అందుచే, అధికారుల దూషణకు పాత్రులై, వారి యాగ్రహమునకు గురియైన దేశారాధనా తత్పరు లిప్పుడనుభవించెడి బాధలు, ప్రయోజన రహితములు గావు. ఇవిత్వరలో సఫలమగు ననుటకు సందియములేదు. వారి నిపుడు నిండించెడివారే, కొంతకాలమునకు ప్రశంసింపక మావరు. రెడ్డి సంఘమువారు గవర్నరుగారికి స్వాగత మొసగుటకు, జి.కె.వి. దేవరగూరు సలహానిచ్చిరని, విజ్ఞాపనము దెలుపుచున్నది. సాములపాటి వెంకట కృష్ణయ్య చౌదరిగారి సలహా ననుసరించి, గవర్నరుగారి ఆగమనమునకు గాను బీదలకు కొందరు భోజన మిడిరని, మారు పలు తంతివార్తలు పంపబడినవి. ఎవరిధర్మమును వారు నెఱవేర్చుటకు ఒకరి సలహా కవసరమేమియో, సలహానిచ్చిన వారినామము లేల ప్రకటితము గావలయునో, కారణము నూహించుకొనవచ్చును. రెడ్డిసంఘరాయబారము వారు స్థానికసంఘములలోను, శాసనసభలలోను తమకు ప్రత్యేకనియామకము కోరుటయు, ఉద్యోగముల కర్గతలను తమకు తగ్గింపవలయు నని కోరుటయు, విచిత్రము. బ్రాహ్మణేతరులకు ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యముండగ, వారిలో సంతృప్తిఖలు మరల తమకు ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యము గావలయు నని గోరుట తటస్థించుచున్నది. ఈసంగతి ఎటులున్నను, దేశమునకు ఆధికారులపై యాశపెట్టుకొనుటవలన, లాభము లేదని, వ్యక్తమగుచున్నది. ప్రజలు స్వయంకృషి వలన తమ కోర్కెలను సాధించుకొనుటయే ఫలప్రదము. ఇందుకొరకు వారికి తగు శ్రద్ధయు, పూన్నియు నలవడు గాక!

కద్దరు ప్రదర్శనము

కద్దరు ప్రదర్శనమును, చెన్నపురి ఆంధ్ర మండలసభవారు ఏర్పాటుజేయుటకు, ప్రయత్నించుచున్నారు. వీరి ప్రయత్నములకు ఎల్లరును తోడ్పడుట ఆవశ్యకము. కద్దరు వ్యాపకము తక్కువగ నున్న చెన్నపురియందు దిట్టి ప్రదర్శనము, మిగుల ప్రోత్సాహకరముగ నుండగలదు. ఆంధ్ర దేశములో తయారయ్యెడి కద్దరును చెన్నపురిలో నివసించెడి వివిధప్రాంతవాసులును వీక్షించుటకు వీలగును. ఆంధ్రదేశములో, కద్దరు విరివిగ తయారగుచున్నందులకు కద్దరు పరిశీలనసంఘసభ్యులగు మధురదాసుగారు సంతృప్తి గనుపరచిరి. ఇతర ప్రదేశములందు కన్న ప్రత్యేకవ్యక్తులు కద్దరు వ్యాపారమునం దెక్కుడు శ్రద్ధను వహించుచున్నారు. కాని, కాంగ్రెసుసంఘముల పరిశీలనము తక్కువయగుటచే, కల్తీజరుగుట తక్కువకాకములు గలవు. ఈకారణమువలన, కాంగ్రెసు సంఘములు బాగుగ పరిశీలనజేసి, ఆంధ్రదేశపు కీర్తిని నిలువజెట్టవలయును. కాంగ్రెసుసంఘములు చురుకుగ బనిచేయుచో, కద్దరువిషయమున గుజరాతుదప్ప మిగిలిన అన్ని రాష్ట్రములను ఆంధ్రదేశము మించుననుట కేమాత్రము సందియములేదు. చెన్నపురి మండలసభవారు ఏర్పాటుజేసెడి ప్రదర్శనము, శుద్ధమగు కద్దరును ప్రోత్సాహపరుచుట కుపయోగించునని భావించెదము. మంచికద్దరును తయారుజేసెడివారికి బహుమానము లీయబడును గాన, అట్టివారికి లాభముండును. కద్దరు ప్రదర్శనము తగుసహాయమును బొంది జయప్రదముగ నిర్వహింపబడుగాక యని కోరెదము.

స్థానిక వార్తలు

గిండి యెంజినీరింగు, రాజమండ్రి ట్రేయినింగు కాలేజీలు:—వీనియందు చేర్చుకొను విద్యార్థులసంఖ్య యింజనీరింగు కాలేజీలో 70వండి 80కిని, రాజమండ్రి ట్రేయినింగు కాలేజీలో యల్. టి. క్లాసులో పైవెండ్రే స్థానములు 50 వండి 60 జేయుటకును ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించిరి.

మద్రాసులో ఏకులు:—రాజశ్రీ ఏ. కుమారస్వామి చెట్టిగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—మద్రాసు బ్రాడ్వే నెం 8 గృహమున నూలువడకుటకు యేటలు దొరకునని అందరకును తెలియజేయడమైతి. మొదటిరకం పాను 0-10-6 యు రెండవ రకం పాను 0-8-6 యుయందును. మాంటుగోడులో కాంగ్రెసు ఆఫీసునందు యేటల అమ్మకం ఆపివేసినను పట్టణములో కావలసిన యేట లిక్కడ దొరకవచ్చును.

మంచీశిరా:—స్తూడెంట్లు అండు జెనరలుస్టోర్యువారు మాకార్యాలయమునకు రెండు యెట్లు, నల్ల, సిరాబుడు మాదిరి కంపగా కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. ఆశిరాలు విదేశపుసిరాలకే మియు వీసిపోవు. నల్లశిరా 40 బౌన్సులబుడ్డి 2-8-0 యు ఎట్ల సిరా 20 బౌన్సులబుడ్డి 1-8-0 యు నుండును. మొత్తము మీద కొనువారలకు తగ్గించియాయబడును. ఇవి తెలుగుదేశములో ఆంగ్లనిపుణులచే తయారై యి.

సారకాయస్వాములవారి కైంకర్య సమాజము:—శ్రీమదఖండ సచ్చిదానంద పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మం ప్రకాశించెడి శ్రీమత్పరమాంస శ్రీమాన్ సారకాయస్వామి గురువర్యులవారికి పుత్రూరునకు సమీపమున నారాయణవర శ్రేత్రమున వారి సమాధియందు దుందుభిశామ సం|| శ్రావణ శుద్ధ పంచమికి సరియగు 1922 వ సం|| జూలై నెల 29 వ తేది శనివార మధ్యము హస్త నక్షత్రంబున 20 వ మహా గురుపూజయను, మరుసటి రోజున వీదల కన్నదానంబును జరుపబడును.

13 వ ఆయుర్వేద మహాసభ:—13 వ ఆయుర్వేద మహాసభయను, ప్రదర్శనమును రాజమండ్రి గోదావరి తీరమున ఆగస్టు 5, 6, 7 తేదీలయందు జరుపుటకు నిశ్చయింపబడినది. ఇందులకు పూజావాస్తవ్యులగు శ్రీయుత ఆయుర్వేద పంచాసన కృష్ణకాశ్రీ కోవిదులు అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి. ఆహ్వానసంఘము శ్రీయుత న్యాపతి నుబ్బారావుపంతులుగారి తోను, డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతిగారితోను నియమింపబడినది. అందు సభ్యులు గ నుండగోరవారికి 10 రూపాయలును, డెలిగేటులకు 5 రూపాయలును రుసుముండును. ఏమైన సంకతులు కనుగొనగోరువారు డాక్టరు జి. శ్రీనివాసరావు యల్. యం. పి. జెనరల్ స్పెకటరీ రాజమండ్రి అని వ్రాసిన జాలును.

చెన్నపురి ఆయుర్వేద కళాశాల:-- (పిన్నిపాలు గారగు డాక్టరు పి. లక్ష్మీపతిగారి విన్నపమువై చెన్నపురి ఆయుర్వేదకళాశాలకు మద్రాసు కార్పొరేషను వారు జేయి రూపాయల విరాళమును, నెల్లూరుజిల్లాబోర్డువారు మాసము 15 రూ|| చొ|| రెండు స్కాలరు షిప్లును, అసంతపురం తాలూకాబోర్డువారు 50 రూపాయల విరాళమును, చిత్తూరు మ్యునిసిపాలిటీ వారు నెలకు 20 రూ|| చొ|| ఒక స్కాలరుషిప్లు మన్ను, ఒంగోలు తాలూకా బోర్డువారు నెలకు 20 రూ|| చొ|| ఒక స్కాలరుషిప్లు నొంగిరి.

గుంటూరు, నేలం, రాజమండ్రి మ్యునిసిపాలిటీలును, భీమవరం తాలూకాబోర్డు రాయకురులోను స్వంత ఖర్చుల వైనికచిత ఆయుర్వేద వైద్యశాలలు స్థాపించెను. అచట యాకళాశాల విద్యార్థులు వైద్యులుగ నియమింపబడిరి.

కోయిలకుట్ల నరసపట్నం, భీమవరం, కుందపురం, ధర్మవరం, రాయడర్లం, గూడూరు తాలూకాబోర్డులును చిత్తూరు, బండరు జిల్లాబోర్డులును కరూరు, విశాఖపట్నం, కాలికట్టు మునిసిపాలిటీలును ఉత్తరప్రభుత్వ తరములలో నున్న వి. బహుశహా ఉచితవైద్యశాలల స్థాపించి మద్రాసు ఆయుర్వేద కళాశాలకు విరాళములను స్కాలరు షిప్లుల నొసగవచ్చును.

పిన్నిపాలుగారు, ఆయుర్వేదాభిమానము ప్రారంభమగుటకు గుర్తించి ఇరస్థానిక సంఘములు మ్యునిసిపాలిటీలను యావిషయములో తమభాగమును జేర్చవలసినదిగ గోరుచున్నారు.

గవర్నరు గారి పర్యటనము

గుంటూరు

మ్యూనిసిపల్ కమిషను, జిల్లా బోర్డువారి స్వాగత ప్రముఖులకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుట
రాజకీయాందోళకులపై ధ్వజ మెత్తుట: గుంటూరు మ్యూనిసిపాలిటీ బోవనిరూణము

అదనపు పన్నును తొలగింప వీలులేదు

కృష్ణ రిజర్వాయరుపనులను నిలిపివెట్టుట - గుంటూరులో వైద్యసౌకర్యాల స్థాపించుటకు వీలులేదు

అటవీ శాఖ ఇబ్బందులు

విలింగుడను ప్రభుత్వంపనులు సిబ్బందితో కిర లేడికడ యము నరసారావు పేటనుండి గుంటూరునకు వచ్చిరి. గుంటూరు జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షులు సభ్యులు గుంటూరు ప్రజాసేవసమితి అధ్యక్షులు, సభ్యులు తిరురాజభక్తి తెలుపుచు గవర్నరుగారి కి స్వాగత మిచ్చుచు శంతివాద సంఘముడిం. గుంటూరు పురమండలి మునిసిపల్ సంఘసభ్యులు పురప్రముఖులు సమావేశమై యుండిరి. గవర్నరుగారు సత్కరింపబడి పురమండలిరమునకు వచ్చిరి. మునిసిపాలిటీవారు స్వాగతప్రము సమర్పించిరి. విలింగుడను ప్రభుత్వ కార్యకర్తలను ప్రత్యుత్తర మొసరిరి.

గవర్నరుగారి ప్రత్యుత్తరము

విలింగుడను ప్రత్యుత్తరమునకు నాకు మిమ్మరిన హృదయ పూర్వకముగ స్వాగతమునకు వందనము లర్పించుచున్నాను. ఈ రాష్ట్రమునందలి అన్ని ప్రదేశము లందు పర్యటనము సజువుట అచ్చటి పౌరులకష్టముఖముల తెలిసికొనట, ప్రముఖుల పరిచయము కలుగు జేసికొనట మున్నగు వ్యాపారములయందు మాకు గొప్ప అభిరుచి కలదు.

అసహాయోద్యమ కేంద్రస్థానము

రాజభక్తియందును, శాంతి చట్టగౌరవములపై ప్రేమ యందును, ఈ జిల్లా పౌరులు అగ్రస్థానము వహించుచున్నారని మీ అభ్యర్థులు చెప్పుచున్నారు. ఇది సంతోషకరమగు వార్తయే గాక ఆత్మగౌరవముగ గూడ నున్నది. ఇటీవల జరిగిన విషయములు విచారించు మరచియుండదు. నేనును మరువలేదు. బాధ్యతయెరుగని అసహాయముల ప్రోత్సాహము వల్ల, మీ జిల్లా పౌరులు, యీ మునిసిపాలిటీ సభ్యులు ప్రభుత్వ సాధనమును భంగపరచు సమకట్టి పన్నులను చెల్లింప కూడదని తీర్మానించుచుండిరి. మీలో విద్యావంతులు, పలుకుబడి గలిగిన కొందరు పౌరులు కూడ యీ ఉద్యమమువల్ల సానుభూతి కనుపరచిరి చెప్పుటకు చింతింపవచ్చును. అందుచే పునఃపరిశీలనవారిని యీ జిల్లా యందు చలనకల్పించి, అదనపు పన్ను విధింపవలసినదని, మీరీరిషయమయి స్వాగతప్రముగ కొంత ప్రస్తావించి యున్నారు. అదనపు రద్దుపరచుట ను నేను మీకు ఎంతమాత్రము చెప్పజాలను. ఆకాంతి సమయములందు రాజభక్తి గల వారయి యున్న పౌరులకు మాత్రము యీ పన్ను బాధ కలుగకుండు నట్లు మాత్రము అధికారులు తగు శ్రద్ధ వహించుచున్నారు. ప్రజల యొడ కనకముగ ప్రవర్తించవలయునని ప్రభుత్వమునా గుర్తించుటలేదు. చట్టముల పట్ల గౌరవముగలిగి శాంతియుగ తీవ్రతను గడపు పౌరుల సంక్షేమాధ్యక్షుల చట్టగౌరవమును స్థాపించుట, చట్టముల నతిక్రమించి ప్రవర్తించువారిని శిక్షించుట ప్రభుత్వ ధర్మము.

మీ జిల్లా కలెక్టరు రూఢుల పద్మగారి పరిపాలనా సామర్థ్యమునందు నాకును వాప్రభుత్వమువారికిని సంపూర్ణ విశ్వాసముగలదు వీరితో అదనపు పన్ను విషయమై నేనుకలసి ఆలోచించితిని. పరిస్థితులు మానుచున్నవనియు, సంవత్సరమువరకు కాక ఆరుమాసములతో యీ పన్ను వసూలుచేయుటను నిలుపవచ్చుననియు మీరు సలహా ఇచ్చినారు. ప్రభుత్వమువారి సలహాను అంగీకరించి రని తెలుపుటకు సంతసించుచున్నాను. శీఘ్ర కాలములో ఉత్తరము ప్రకటించబడునని మీరు నమ్ముచున్నారు.

జాతీయ విద్య

జాతీయవిద్య గురించి మీరు గావించిన తీర్మానమును తెలుపుచు, ప్రభుత్వపు ఆనుకరి పొందక జాతీయవిద్యకై ప్రజలధనమును వ్యయపరచినందుకు మీ ఆద్యక్షులగు మహాత్ముడు రజసాహెబు తెల్లమిగారిపై విధింపబడిన సర్ ఛార్జిని రద్దుపరచవలయునని మీరు కోరుచున్నారు. ఈ సందర్భమున కొన్ని వివరములను మీరు జ్ఞాపక పరచుచున్నారు. మీరీ తీర్మానమును ఉపసంహరించుకొనినమాట నిజము అయినను సర్ ఛార్జి విధింపబడిన పిమ్మట, సివిలు కోర్టులో యీ విషయమై అప్పీలు చేసినపిదప, మీ రీ తీర్మానము పరిపూర్ణము

రించుకొని రను విషయమును మీరు జ్ఞాపకము నందుచుకొనలేను. కావున అన్యాయముగ వ్యయపరచబడిన ప్రజల ధనమును రాబట్టుట ప్రభుత్వమువారి ధర్మమని మీరంగీకరింపవలెను. కావున యీ సర్ ఛార్జిని ప్రభుత్వమువారు దర్దు పరచెదరని నేను చెప్పజాలను. మరియొక విషయము. ప్రభుత్వమున మీ అభ్యర్థులు ప్రభుత్వమువారికి అప్పీలు చేసికొనగ, న్యాయస్థానములందు అప్పీలు వాఖలు చేసిరి. ప్రస్తుతము యీ సర్ ఛార్జిని రద్దుపరచుటకు ప్రభుత్వమువారికి అధికారములేదు. విద్యావ్యాప్తి విషయమై కొన్ని సౌకర్యములు కలుగ జేసవలయునని మీరు కోరుచున్నారు. నిష్పంథోచిత ప్రారంభ విద్య అనుబంధం దుంచవలయుననియు ఇందులకు గు ఖర్చులను సంపూర్ణముగ ప్రభుత్వమువారే భరించవలయునని మీరు కోరుచున్నారు. చట్టమునందలి మరతులను మీరు మరచినట్లున్నది. మీరు ప్రభుత్వమున కొంతపన్ను స్వయముగ వసూలుచేయవలెను. అందుచే ప్రభుత్వమువారు మీరు వసూలు చేసినంత సామ్యము ఇవ్వవలసి యుండును. రాష్ట్రమునందంతయు సకలము మ్యూనిసిపాలిటీలు తమ ఆదాయమున నూటికి 16 చొప్పున విద్యావ్యాప్తికై వ్యయపరచుచున్నారు. కడచిన సంవత్సరములో మీరు నూటికి 16 చొప్పున మాత్రమే వ్యయపరచియున్నారు. తాత్కాల్య మధికముగ నున్నది. విశ్వోద్యమ తలకూగు గుంటూరునందలి గొప్పనగరమున కిట్టి పరిస్థితులు గౌరవకరముగ లేవు. మీ ప్రయత్నముల పట్ల నాకు సంపూర్ణముగ సానుభూతి కలదు. అయినను ప్రభుత్వమువారి సహాయము కోరుటకు ముందు మీరే సహాయపడుటకు సంసిద్ధులై యుండుట అవసరము.

వృత్తి సంబంధముగ విశ్లేషణమును అభివృద్ధిపరచు మీరు ప్రయత్నించుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారికి సంపూర్ణ సానుభూతి కలదు. మీ పారిశ్రామిక పాఠశాలకు మొదటి రెండు సంవత్సరములు గ్రాంటుకూడ ఇచ్చియుండిరి. ఈ జిల్లాలో ఆకాంతి అధికముగ ప్రబలియుండుటచే యీ పాఠశాల చక్కగ అభివృద్ధి గాంచలేదని తలచుచున్నారు. ఆచార్యులు మీ పాఠశాల చక్కగ వృద్ధి చెంది పారిశ్రామిక విద్యావ్యాప్తియందు ప్రాముఖ్యత వహించగలదని నమ్ముచున్నారు. సమయము వచ్చినపుడు అర్హతను గవనించి ప్రభుత్వము వారు సహాయము చేయుచునే యుండురు.

నగరాభివృద్ధి

నగరము సభివృద్ధిపరచవలయునని మీరు ప్రయత్నించుచున్నారు. ధనసౌకర్యములు లేకుండుట గొప్ప అటంకముగ నుండవచ్చును. ఈ సందర్భమున మునిసిపాలిటీల ఇచ్చు చెల్లెడు, నగర నిర్మాణాధికారి ఇచ్చికిచ్చి మీరు తగు సలహానిచ్చెదరని నమ్ముచున్నాను. 1922-24 సంవత్సరపు బడ్జెటు తయారగుటకు మునుపే ప్లానులు ఎప్పి పేటలు తయారుచేయించి వివరములను తెలుపుచు అప్పగనకు దరఖాస్తు పెట్టుకొనలేను.

నిటి సౌకర్యములు

1921 సంవత్సరపు జులై మాసములో పాఠశాలల బోవకార్యమై ప్రభుత్వము వారి చున్న గ్రాంటును మీరు నిరాకరించియుండిరి. ప్రభుత్వ ధనసహాయము మీరు అనవసరమేమో యని మేము తలచితిమి. ఇప్పుడు మీరు వీటిసవైపు ద్రెయి కేజీ స్కీములకు ధనము కావలయునని కోరుచున్నారు. మీరు దరఖాస్తులను ప్రభుత్వమువారి కంపవలయునని, అందుచే ప్రభుత్వమువారి కాలావించెదరని మాత్రము చెప్పుచున్నారు.

రాజకీయాందోళనము

మీ పౌరులలో అనేకులు రాజకీయాందోళన వాచేపరులైయుండిరి. కావున చట్టగౌరవము ప్రజాశాంతి స్థాపించుట యందు ప్రభుత్వమువారు కొంత కఠినముగ ప్రవర్తించవలసి వచ్చెను. అందుచే ముఖ్యముగ గుంటూరు మాడవలయునని నాకు అభిలాషగ నుండెను. కడచిన చరిత్రను ప్రభుత్వమువారు మనసు

నందుచుకొని ప్రవర్తించుచుండని మీరు చెప్పుచున్నారు. కాననసభలో యీ జిల్లా ప్రతినిధి యున్నారు. మీ కష్టములు వారికి తెలుపుచుండవలెను. మున్నందు మీరు ప్రభుత్వమువారికి తోడ్పడుచుండెదరని నమ్ముచున్నాను. మీ అభివృద్ధిపట్ల ప్రభుత్వమువారు సంపూర్ణ సానుభూతి ప్రకటింపచుండెదరని మీరు నమ్ముచున్నారు. పౌరుల అభివృద్ధికై సలహా చుట్టట సహాయపడుటకు ప్రభుత్వమువారు సంసిద్ధులై యున్నారు. రాజభక్తి, చట్టగౌరవము కాంతిపై ప్రేమ మీయందు చక్కగ అభివృద్ధి చెంది మున్నందు యీ మునిసిపాలిటీ యీ సుఖములకు ప్రసిద్ధిగాంచునని నేను నమ్ముచున్నాను.

జిల్లా బోర్డు

పిమ్మట జిల్లా బోర్డువారు స్వాగతప్రము సమర్పించిరి. గవర్నరు గారి కిందివిధమున ప్రత్యుత్తర మొసరిరి.

గవర్నరుగారి ప్రత్యుత్తరము

మీరు నాకొసగిన స్వాగతమునకు సామాన్యముపట్లను సాన్య భావమున పట్టు ప్రకటించిన రాజభక్తికిని వందనము లర్పించుచున్నాను. మునిసిపాలిటీవారికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు ఇచ్చట ప్రబలియుండిన ఆకాంతిగురించి ప్రస్తావించియుంటిని. ఈ జిల్లా పౌరులు ఎల్లప్పుడు రాజభక్తిగలవారే యనియు, అన్యాయమునకు వెలకని బాధ్యతలే ఆంధ్రోళనా పరుల దుర్బోధనల కల్ల అట్టిపరిస్థితు లేర్పడినవియు, అమానుకులగు సామాన్య ప్రజలు లాభముకలుగునను భ్రమచే అట్లు ప్రవర్తించియు, కాని చో పౌరుల రాజభక్తిని సంశయించుట కంతమాత్రము యెడముండి యుండదని మీరు చెప్పుచున్నారు. ఇది సత్యమని నేను నమ్ముచున్నాను. వెనుకటి చరిత్ర ఎట్లున్నను మీ స్వాగతమును రాజభక్తిని అంగీకరించుచున్నాను. రైతుల సంపద విశ్వగ్రము అభివృద్ధి కేంద్రము ప్రయత్నించుచుండవలెను. ప్రభుత్వమువారు సంపూర్ణ సానుభూతి ప్రకటించుచుండురు. స్థానిక ప్రతిపాలనాభివృద్ధికై నేను అధికముగ కృషి జరుపుచున్నానని మీరు చెప్పినన్ను గౌరవించినందులకు వందనము లర్పించుచున్నాను. నా మిత్రుడగు పానుగల రాజుగారికి కలిగిన గౌరవమును మీరు నమించుటకు సంతోషకరము. పానుగలరాజుగారు నాకు రాష్ట్రపరిపాలన సందర్భమున ఇచ్చుచున్న సలహాలను సహాయమున కృతజ్ఞతతో జ్ఞాపకమునం దుంచుకొనుచుండెద

రైలుమార్గము

మీ స్వాగత ప్రతిమునం దెన్నియో విషయములను కోరి యున్నారు. రైల్వే నిర్మాణ విషయమై ప్రస్తావించినారు. మే మాసములో రైల్వే కాన్ఫరెన్సు జరిగిన విషయము మీకు తెలిసియుండును. క్రొత్తరైల్వేలను నిర్మించువిషయమై ఆలోచించుట కొకసంఘ మేర్పడువలెదను. అన్ని విషయముల తోపాటు వారివిషయముగురించి కూడ ఆలోచించెదరు. ఆర్థిక పరిస్థితులు చక్కగ లేవు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు సహాయమిచ్చెదరని తోచుటలేదు. కావున లాభకరమని తోచినయెడల గాని క్రొత్తనిర్మాణముల విషయమై ఆలోచించుటకు వీలుండదు. శీఘ్ర కాలములో మీ అభిలాష తృప్తిచెందిన నాకు మిగుల సంతోషముగ నుండును.

కృష్ణ రిజర్వాయరు ప్రాజెక్టు

కృష్ణ రిజర్వాయరు ప్రాజెక్టు గురించి మీరు ప్రస్తావించినారు. రెండు సంవత్సరముల క్రింద యీ విషయమై కానన సభ్యు లొకరు ప్రస్తావించియుండిరి. కావేరి మేటూరు ప్రాజెక్టుపని ముగియువరకు కృష్ణా ప్రాజెక్టుపని ప్రారంభించుటకు వీలుండదని ప్రభుత్వసభ్యుడు ప్రత్యుత్తర మొసగెను. ఇట్టి పెద్ద నిర్మాణముల రెండిని ప్రారంభించి కొనసాగించుటకు ఆర్థిక సౌకర్యములు బాగుగ లేవు. ప్రస్తుతము కావేరి మేటూరు ప్రాజెక్టు విషయమై ప్రభుత్వమువారి కాలావించుచున్నారు. కావున యీపని ముగియువరకు లేకున్న ఆర్థిక పరిస్థితులు చక్కబడనంతవరకు కృష్ణ రిజర్వాయరు ప్రాజెక్టు పనిని ప్రారంభించుటకు వీలుండదు.

వైద్య సౌకర్యములు

ఈ ప్రాంతములందు వైద్య సౌకర్యములు చక్కగ లేనవియు క్రొత్త వైద్యశాలలను స్థాపించుట అవసరమనియు మీరు తెలుపుచున్నారు. వైద్య సౌకర్యాభివృద్ధి విషయమై కడచిన సంవత్సరము కొంత పరిశోధన జరుపబడెను. గ్రామాంతరములందు వైద్య సౌకర్యములు కలుగజేయుట అవసరము. కొన్ని వైద్యశాలలో అధికారులకు పని మిగుల స్వేచ్ఛముగ నున్నది. వైద్యశాలలు లేని గ్రామములకు సంతరినములం దవటికి వైద్యుని పంపు విషయమై ప్రభుత్వమువారి కాలావించుచున్నారు. సంవత్సరము ముగియులోపల ఒక కార్యక్రమము తయారుకావలదని నమ్ముచున్నాను. కడచిన నవంబరు మాసములో యీ విషయమై యొక

ప్రభుత్వము ట్రాక్టర్లను ప్రకటించుట. అందరి సలహాలను మారు గమనించవలయునని కోరుతున్నాను. ఈవిషయమై ప్రభుత్వమువారికి సంపూర్ణముగ సానుభూతి గలదు. కాని ప్రస్తుతము క్రొత్తవైద్యశాలలను నిర్మించుట లాభకరము కాదని అభిప్రాయమును వ్యక్తముచేయుచున్నాను.

వైద్యపాఠశాల

ఇంక గుంటూరునందు వైద్యపాఠశాల స్థాపించు విషయమై కొంతచెప్పెను. అర్హులగు అభ్యర్థులకు విద్య చెప్పటకు ప్రస్తుతమున్న పాఠశాలలు చాలియున్నవి. అధికవిషయదేశము సరించి వైద్యశాలను అభివృద్ధిపరచుటకు కూడ వీలు లేకున్నది. కావున ప్రభుత్వమువారికింకను అధికముగ వైద్యులు అక్కరలేదు. కావున పరిశీలించుచున్నవరకు కొన్ని సంవత్సరములు మీరు సీటితోనుండవలెను.

వ్యవసాయ పాఠశాల

కాననగల్గి వ్యవసాయపాఠశాల విషయమై ఒక భాష్యము తీర్మానముపాడించియుండెను. వ్యవసాయపాఠశాలలను, అధికముగ స్థాపించవలయుననుటయే ప్రభుత్వమువారి ఉద్దేశము. ఈ విషయమై వివరముల నిర్ణయించుట కొక ప్రత్యేకసంఘము నియమింపబడియున్నది. వారిసలహాల ననుసరించి అప్పటివచ్చు పాఠశాలలు స్థాపింపబడుచున్నవి. ఇచ్చటకూడ శీఘ్రకాలములోనే ఒక పాఠశాల స్థాపింపబడవచ్చునని తలచుచున్నాను.

అటవీశాఖ ఇబ్బందులు

అటవీశాఖ నిబంధనల కల్ప ప్రజలకు ఇబ్బంది కలుగుచున్నదిని మీరు చెప్పుచున్నాడు. ఈ ఇబ్బందులను తొలగింప మీరు చేయుచున్న ప్రయత్నములు లాభించుట లేదని చెప్పుచున్నాడు. ప్రభుత్వమువారి విషయమై కొంతకాలము నుండి అలాచించుచున్నాడు. జిల్లా పరిషత్తులు చక్కగ లేనందున అటవీశాఖ ప్రధాన కాన్సర్వేటరుగారు యాప్రాంతములందు పర్యటనము సలుపుటకు వీలులేకపోయెను. అయినను వారు గుంటూరులోని చారిత్రా సరిహద్దులపై అభిప్రాయములను వైకొని ప్రభుత్వమువారికి సలహాల నందిరి. ఈవిషయమై శీఘ్రకాలములో ఉత్తరువులు ప్రకటింపబడెను. ఈవిషయమై ముందుగ కొన్ని విషయములు మీరు తెలుపుచున్నాను.

అడవులను అభివృద్ధిపరచి రైతులకు లాభకరముగ నుండునట్లు చేయుటయననన మేకలను అడవులలో మేయుటకు వదలుటకు వీలుండదు. చీపు కాన్సర్వేటరుగారిచేర్చి యీసలహాలను ప్రభుత్వమువారు గ్రహీతరచుచున్నార.

రిజర్వ ఫారెస్టులను మార్చివేయండి జులై నెలనాటికి పశువులు మేయుటకు వసయోగింపబడకూడదను నిబంధన యీసంవత్సరము అమలునగు దుంచబడలేదు. రాజోవు సంవత్సరము లందుకూడ యీనిబంధన అమలునందుచుట అనవసరమని ప్రభుత్వమువారు అభిప్రాయ పడుచున్నార.

వ్యవసాయము చేయుటకు వీలుగనున్న ఫారెస్టు ప్రదేశములు ఫారెస్టునుండి తొలగించి రైతుల కివ్వబడుచున్నవి. ఈ విధానమునే ప్రభుత్వమువారు రవలించియుచుండెదరు. ఈవిధమున ఇంతవరకు 1251461 ఎకరములు రిజర్వ ఫారెస్టునుండి విడదీయబడి వ్యవసాయమునకు వదలివేయబడెను ఇట్టి ఉత్తరువులు అలస్యముగ సాక్షను చేయుచు చున్నవని తెలియుచున్నది. ఈవిషయమయి నేనుశ్రద్ధవహించి అనవసరముగ ఆలస్యము లేకుండునట్లుచేయ ప్రయత్నించెదను.

కొమ్ములుగల పశువులు మేయుటకింతవరకు 12 అకరాల ఫార్మి ప్రయోగపడుచున్నది. ఈఫార్మికి ఆకరాలు చేయుటకు ప్రభుత్వమువారు గ్రహీతరచుచున్నాడు. గ్లాసు సిస్టమునందు కొన్ని లోపము లున్నవని తెలియుచున్నది. ఈలోపములను సవరించుటకై ఒక ప్రత్యేకాధికారినియమింపబడెను.వీరిసలహాలను మృతము ఏమియు చేపట్టవీలులేదు. ఈఇబ్బందులకల్ల బాధపడువారిని స్వయముగమంచి వారికవత్తులను తెలసికొనుటకు తగు అవకాశము దొరకినందులకు సంతోషించుచున్నాను. ఎల్లరకుత్పత్తి కరమగు విధమున యీసమస్య పరిష్కరింప బడుననియు, యీ ఇబ్బందులు అంత మొందుననియు నమ్ముచున్నాను.

ఈప్రదేశములలో కొందరు ప్రజాశాంతికి భంగము కలుగుచిధముగ ప్రవర్తించిరి. కొందరు వారి మాయలలో చిక్కుబడిరి. కావున జిల్లామందు చట్టగొంపము నుస్థాపిత మొనర్చవలసినట్లును మీకోరికలపట్ల సానుభూతి కనపరచుటకుమునుపు చట్టగొంపము స్థాపించుట ముఖ్యమయ్యెను. ప్రస్తుతము పరిశీలించు మోసవి శీఘ్రకాలములో విశ్లేషించుటకు అంతమొందించుటకై తగు ప్రయత్నములు గావించుటకు నని తెలుపుచున్నాను.

రాజకీయ ఆందోళనము.

మీరింక రాజకీయాంగీకరణముల వంతువు మాటల విని మోసపోక యుండవలయునని ప్రార్థించుచున్నాను రైతుల అమాంతకత్వమును ఆధారముగ గైకొని ఆకాంతి నభివృద్ధి పరచుటకై వీరు ప్రయత్నించిరి. అటవీశాఖాధికారులు రైతులకు కరువులు కారు. రాజోవుకరముల పొరుల నుభయలనుకూడ గమనింపవలసిన ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువుల కిఅధికారులు లోబడియుందురు. ప్రస్తుతము 90 వేల పశువులకు అటవీశాఖల ఆహారము సరఫరాచేయుగలరు. అడవులు లేకుండ చేసిన పరిపంఢెందు సంకల్పరములు ఎట్టి ఇబ్బంది లేక పశువులకు ఆహారము దొరుకును. అవతల యీ పశువు లెట్లు బ్రతుకుగలవు. అప్పుడు పౌరులు గొప్పసంకటముల పాలయ్యెదరు. ఈ సంఘటనము కలుగకుండవలయు నను ఉద్దేశముతో యీ అటవీశాఖ నిబంధన ఏర్పరచబడినవి. అటవీశాఖలను జరుపుటకైపంచాయితీ.సభలను స్థాపించవలయునని ప్రభుత్వము వారు దేశించుచున్నారు. ఈ విధానము అమలునగు దుంచిరి. పంచాయితీ సంఘములవారు యీ తరమువారి లాభములనే గమనించక రాజోవు తరములవారికి ఇబ్బంది కలుగకూడదను విషయము మనముగమనించుకొని ప్రవర్తించెదమని నమ్ముచున్నాను.

మీరు మాకోసగ సాగకమునకు తిరుగ కందనముల ర్పించుచున్నాను. మీ అభివృద్ధిని గమనించుచుండెదమనియు, మీయెడల యెల్లప్పుడు సంపూర్ణముగ సానుభూతి ప్రకటించుచుండెదమనియు తెలుపుచున్నాను.

సన్నదు నిచ్చుట

రాయలవాడకు తిరుదచిన్నాము. సన్నదు గవర్నరుగారు ఎతిరాజుల నాయకు గారి కిచ్చిరి.

ఇతర విషయములు

విలింగుడను ప్రభు దంపతులు గుంటూరులోని ప్రభుత్వ వైద్యశాల, రెఫర్మటరీ నెటిల్వెంటు, మిషను స్కూలు, కలెక్టరు కచ్చేరీ చూచిరి.

విలింగుడను ప్రభువుగారు కుగర్న వైద్యశాల గవర్నమెంటు ప్రైవేటునుగూర్చు చూచిరి.

మధ్యాహ్నము ప్రభు దంపతుల గౌరవార్థమై రాయలవాడకు ఎతిరాజుల నాయకుగారు విందు జరిపిరి. పిమ్మట గుంటూరుజిల్లా పోలీసు పోటీపంఢెములు జరిగెను. విలింగుడను ప్రభువు బహుమానములు పంచివెట్టెను.

సాయంకాలము 5¹/₂ గంటలకు గవర్నరుగారు సిబ్బందితో బెజవాడకు ప్రయాణమై వెళ్లిరి.

ఇవ్వెహారు

ఆలీజవాద్ నవాబ్ హిసాముల్ ముల్క్ లాక్ ఖానాద్ బహదూర్ గారి బాగ్ ఇలాకా కమాల్ పురం తాలూకా ముక్ సఫ్ కోర్టునుంచి కేసునంబరు..... చు॥రా॥.....

(గగి) రిజిస్టర్ నం॥౧౧॥..... పండిత్ సుదర్శనరావుగారు గు ౧33౦ ఫిబ్ర.......కోర్టు ముక్ సఫ్ (సివిల్) వారి

కోలేటి బుచ్చిలింగంకండి నాగవల్లుకులం వైకుళుల వయస్సు (౧2) సం॥ వృత్తికర్తకం కాపురం కమాల్ పురం.

తెలివాటలు

(౧) తాడేపల్లి రామకృష్ణులు తండ్రి వెంకటనన్నయ్యకులం బ్రాహ్మణులు వయస్సు (32) సం॥ రమణుల జీవనం అబుకారి కల్లటాట్ల వర్సరా కాపురం (పూర్వం వైకుంఠపురం) వాలు మల్కాపురం అగ్రహారం మంగళగిరి సమీపం గుంటూరు డి.

(౨) గార్లపాటి వెంకయ్య తండ్రి నారాయణకులం వైకుళుల వయస్సు (౧౧), సం॥ జీవనం వర్తకం మొదలగునవి కాపురం కంకరపల్లి.

వావా (వివాదాంశము)

రు ౯౦౦ తొమ్మిదివందల రూపాయలు యిప్పించుమని ఇందువలన ఒకటవ ప్రతివాదియగు తాడేపల్లి రామకృష్ణుకి తెలుపునది ఏమనగా.

ఇదివరకు అనేకసార్లు సమకొలు చేయబడినవిగాని అవి సరకు కాకుండా బుద్ధి పూర్వకముగా తప్పించుకొనుటన్నట్లు రికార్డువలన దృవపడుచున్నది యిప్పుడు జనతాభిక్షాన్ ౧33౧ ఫిబ్రవరీకి సరిపెన లేదీ 18 తెప్తెంబరు ఆ ౧౯౨౨ సం॥ బుధవారం పగలు (౧౧) గంటలకు వాయిదా ఏర్పరచబడినది. ఈ వాయిదాకు హాజరుకానియెడల ఏకపక్షవిచారణాది న్యాయాచిత చర్యలుజరి వివాదాంశము తీర్మానించవలెను ఏవిధమైన నిరీక్షణ చేయబడదు తదుపరి ఏవిధమైన అభ్యంతరము విశ్వసించబడదు పజ్జు:-

కోర్టు ముక్ సఫ్

పాములపాటి వేంకట కృష్ణయ్యచౌదరిగారి నాయకత్వము

గ్రామములలో వీధుల కన్నదానము.

విలింగుడను ప్రభువుగారు ఆంధ్రరాష్ట్రమున సంశారము చేయుచున్న సందర్భమున వారిసమక నిమిత్తము నిడుబ్రోలు గ్రామ మునగలుచున్న రాష్ట్రీయ గ్రామోద్యోగుల సంఘమునకు ఉపాధ్యక్షుడునగు పాములపాటి వేంకట కృష్ణయ్య చౌదరిగారి నాయకత్వము క్రింద కొందరు గ్రామ మునగలులు తమ గ్రామములలో "వీధుల కన్నదానము చేసితిమనియు చెప్పుట గవర్నరు విలింగుడను ప్రభువుగారికి ప్రజలవెగల ప్రేమాతిశయముగూర్చి బోధించితిమనియు" గవర్నరుగారికి తంతి వార్తల నంపుచు వానిని ప్రకటనార్థము మా పత్రికకు గూడ పంపిరి గాన వాని నీక్రింద పొందుపరచుచున్నాము.

గ్రామము	అన్నదాత పేరు	భోక్తలసంఖ్య
1. బ్రాహ్మణకోడేరు (బాపట్లపాన్నూరు పోస్టు)	రాజనీ వేంకట సుబ్బయ్య గారు (గ్రామ మునగలు)	60
2. చేత్రోలు	దేవభక్తుని ఆనంత రావుగారు	60
3. అమృతలూరు	శేతులేడు (గ్రా.ము)	60
4. మణిరలపాడు	తుమాటి రాంభొట్లుగారు	100 లి
5. నందూరు	నందూరి కిరణము య్యగారు	60
6. కడ్డిమక్కల (గవారం)	పూసపాటి శ్రీరామ య్యగారు	200
7. టంగోలు	బాలకృష్ణ శ్రీరామ లు గారు	100 లియ్యం
8. ఏనికపాడు	మంకి సోమయ్యగారు	100 లియ్యం
9. చందవోలు	కాలకోటి వేంకట రెడ్డిగారు	200
10. నడిపల్లి	గోగి శేరి అబ్బయ్యగారు	200
11. కొడారి	కంబాల వెంకయ్యగారు	200
12. పాచాలతాటపర్రు	దాసరి బ్రహ్మయ్యగారు	60
13. అమృతబ్రోలు	ఈదర వేంకటసుబ్బయ్యగారు	150 లియ్యం
14. జుత్తుకూరు	మాతని అంకయ్యగారు	50 లియ్యం
15. అంలకుదురు	అలగాటి వీరయ్యగారు	60
16. చుండూరు	ఉడయగి నుబ్బారెడ్డిగారు	60
17. వెరకలపూడి	మాతలపాటి రత్నయ్య గారు	60
18. ఎడ్లపల్లి	అలపాటి రామకృష్ణయ్యగారు	60
19. ములపూరు	కొల్లూరు కోటయ్య గారు	60
20. ఎత్తుమాడి	కొండగుంట వేంకటాద్రిగారు	80 లియ్యం
21. దివలరాయూరు	ముమ్మన తాతయ్య గారు	100 లియ్యం
22. మాచవరం (ఓంగోలు)	ఉప్పలూరి సుబ్బయ్యగారు	50 లియ్యం
23. గొల్లమాడిపాడు	తమ్మల వెంకయ్య గారు	60 లియ్యం
24. మన్నన	చిగురుపాటి వర సయ్యగారు	80
25. నిడుబ్రోలు	పాములపాటి వేంకటకృష్ణయ్య చౌదరిగారు	100 లియ్యం
26. రాంభొట్లపాలెం	ఎచాంచేడు సామీయగారు	60
27. మాచవరం (పోన్నూరు)	ఎండ్లూరి చిన వీరయ్యగారు	60
28. చింతలపూడి	ఎలకర్తి రంగయ్య గారు	60
29. మునిపల్లె	మునిపల్లె కోటయ్యగారు	60

డాక్టరు రాజను గారు

కోయంబుత్తూరునుండి పాలంకోటకు మార్పుట

6 వ లేదీ రాత్రి మొయిలలో డాక్టరు రాజుగారిని కోయంబుత్తూరు జయిలునుండి పాలంకోట జయిలుకు పంపి

విదేశ వార్తలు

అయిరిషు స్థితి

విస్తవకారులను పట్టుకొనుట

బ్రూగా చనిపోవుట.

లండను, జూలై 7:—అయిరు బ్రిటిషునావలు కార్యు-
చేపునందు చేరెను.

తమ సేనలకు బాగుగ విజయము కలుగు చుండెననియు,
సిల్వాకాంటి లోని కాలనీని, లెయిట్రిము కాంటిలోని బలివా
మోరును, వెస్టువర్డు కాంటిలోని ఎన్ని స్కార్లిని కిల్కెన్
కాంటిలోని ఆర్లింకు ఫర్డును, స్క్విబెకీ లిప్టోవల్, ఫెయిన్స్, న్యూ
కాసిలు, అవిఫెయి, బ్రాడ్ఫర్డు, బలింగారి లలోని స్ప్రీట్టు
పోస్టులను పట్టుకొంటిమనియు రిపబ్లికన్లు ప్రకటన తెలుపుచున్నది.

వెల్షానులో గడచిన రాత్రి 5 వోట్ల తటాలున నిష్పం
టుకొనెను. కని అపాయము గలదిగా మున్నే నిష్పం చెల్లార్చు
బడెను.

స్ప్రీట్టు ప్రయత్నములు

లండను, జూలై 7:—స్ప్రీట్టు సైనికులు మూడువేల
మంది ఏబది మైళ్ల వైశాల్యముల ప్రదేశమును ఆవరించుకొని
దక్షిణ దక్షిణ కొండలలో నుండి యిరెక్టులను వెంబడిం
చిరి. సురక్షితములను, బాంబులను ఉపయోగించి యిరెక్టు
లను అగ్నిచోట్లనుండి తరిమివేసిరి. తుగ్రగు వద్దనుండి యుద్ధ
ము చేయుచుండిన సైనికులు ఇరెక్టులలో 80 స్థానముల పా
డుచేసిరి. వారు స్ప్రీట్టు సైనికుల నుండి తప్పించు కొనుట
దుస్సాధ్యము. నావను వద్దనుండు తుగ్రా టీనులోని సైనికులు
కొంతసేపు పోరాడిరి. రాత్రియంతయువారి సతరువాత కేరళాగ
తురి.

లండను, జూలై 8:—ఇరెక్టులకు జట్టిలు జట్టిలు కట్టు
కొనుచున్నారని స్ప్రీట్టు సైనికులు వచ్చుటకు పూర్వమే కొందరు
రంగమునుండి వెళ్లిపోవుచున్నారు. ఓకాలో వీధిలోని పెంటను
తీసివేసి ప్రారంభించినారు. స్ప్రీటు రోలగలతోటి చెడిపోయిన
గోడలను ఇంకను కూల్చుచున్నారు.

కూలిపోయిన ఘోరకొద్దులలో లార్డు ఫిఫ్ జస్టిసు భవ
నము మాత్రము చెత్తుచెదక యుండుట విచిత్రముగ నుండెను.

స్ప్రీట్టు సైనికులు

విప్లవము నణచి రాష్ట్రములందు కాంతిని నెలకొల్పు
చున్నారనియు నిన్న సాయంత్రము వరకు ఒక్కడెట్లను నగర
మునందు పదియరువది వేలమంది వలంటీయరులు చేరిగనియు
నేటి తేదిగల అధికార ప్రకటన తెలుపుచున్నది.

పునర్నిర్మాణము.

పునర్నిర్మాణమునకు రెండుకొట్లు ఋణము పుచ్చుకొనుట
యవసరమని అయిరిషు ఇండిపెండెంట్ పత్రిక నూ
చించుచున్నది.

కాథల్ బ్రూగా.

కాథల్ బ్రూగా చనిపోయెను.

బ్రిటిషు వాదసంఘము

లండను, జూలై 8:—టిబెటులోని యాచారములు, మతము,
భాష, వాఙ్మయమును కనుగొనుటకు బ్రిటిషు వాదసంఘము
వారు కొందరు త్వరలో అచ్చటకే పయనము కానున్నారు.
కొంద రిప్పటికే భారత దేశమునకే పయనమైరి.

టర్నరు కటము

లండను, జూలై 8:—టోను బ్రిజ్లెడ్జరుండేడి సోమరు
హిలును గూర్చిన టర్నరు కటము క్రీస్టినువద్ద 3800 గిలీలకు
విక్రయింపబడెను. స్కాటిషు సేవనల్ గ్యాలరీవారు దానిని
కొనిరి. ఆతని గొప్ప వెలుతురు దీపము 2500 గిలీలకు విక్రయింప
బడెను.

వైనా ఇండస్ట్రీయల్ బ్యాంకు

పార్లమెంటు, జూలై 8:—వైనా యండస్ట్రీయల్ బ్యాంకు
కుకు వెనుకటి, మేనేజరు పెన్సిటు ఫలములను విక్రయిం
చుటయందు మోసము చేసినందులకు మూడు సంవత్సరముల
శిక్షయు, 3000 ఫ్రాంకుల జూర్మానాను పొందెను. ద్రవ్యమును
అపహరించి నరిదులకు మూడుమాసముల శిక్షయు విధింపబడెను.
ఈశిక్ష రెండును ఒకేసారి జరుగును. మధ్యవర్తిగ నుండినవానికి
లక్షల ఫ్రాంకులు జూర్మానా వేయబడెను.

ఓడనావికుల స్థితి

లండను, జూలై 7:—ప్రేక్ష్యురూపియను కాంగ్రెసు,
నెయిలర్సు వైర్యుస్సు యూనియను, మెరినువర్క్యు యూని
యను ప్రతినిధులు సర్ ఎన్ బాల్వియను సందర్శించి బ్రిటిషు
ఓడల ఫెర్యువారమునకు 56 గంటలను వీక్షణలు 90 మొదలు
96 గంటలవరకును పనిచేయుచుండిరనియు అది చాల యమాను
షముగ నున్నదనియు చెప్పుకొనిరి. బాల్వియగారు ఓడలవద్దకే
స్వయముగవచ్చి ఆలోచించెదమని ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

రుమ్యాలోని మతాచార్యులు

కతినిశిక్షల బొందుట

లండను, జూలై 8:—చర్చి ఆస్తినిగూర్చి స్థానిక ప్రభు
త్వమువారి యేర్పాటులకు ప్రతిహేతులుగ బ్రతుకించి నందులకు
రుమ్యా మతాచార్యులును, ఇతరులును వెల్ట్రోగ్రాడునందు విచా
రణ నలుపబడిరి, పదునొకండుమంది ఉరిశిక్ష బొందిరి. వారిలో
ప్రసిద్ధిచెందిన వారునుగలరు. 48 మంది పలువిధయలకు కారా
గృహశిక్షబొందిరి. కొంద్రువారు పాట్రాన్సు టికానును క్రిమిల్ గ
ప్రాసిక్యూటు చేయబెందిరి.

అప్పురు సైరేషియా జర్మను ప్రభును బాఫువెట్టుచు
న్నాగని ఒప్పెలిను విలేఖరుడు వ్రాసెను. మూడు ముగ్గురు పసి
బాలికల బట్టల కిడినేసి వారిని తిట్టి ఆవమాన పుచిరి. మరియు
వ్యూరు స్త్రీలుగూడ యాలాటి పరాభవములను చూడెనని యొక
విలేఖరుడు వ్రాసెను. మిత్రముడెల్ల బ్రిటిషు సైనికులు వీనిని
చూచియు అవసరముగ జోక్యము కల్పించుకొనగూడదను వై
వారి యుత్తరపులను జ్ఞాపక ముంచుకొని మిన్నక యుండిరి.

జర్మను వ్యవహారములు.

మూర్ఖు విలువ తగ్గుట

బర్లిను, జూలై 8:—మూర్ఖు విలువ తగ్గిపోయెను, ప్రజల మన
స్సులు కలవరముతో గూడి యున్నవి. డాక్టరు రెథెనో హత్య
వలన కలిగిన ఫలితముగ నున్నది. ప్రజలు ముడిపడార్యులను సేక
రించు కొనుచున్నారు. మూర్ఖు విలువతగ్గిపోయెను, పవార్థముల
భరలు పాచ్చెను. రాజకీయ స్థితిని గమనించుచు తగిన చర్య
పుచ్చుకొన వలెనని వార్తాపత్రికలు వ్రాయుచున్నవి.
కొయలిపను ప్రభుత్వముతో సహకార మొనంగుటకు
సంసిద్ధముగ నున్నామని జర్మను ప్రజా పక్షమువారు వెలిపిరి.

జావారబ్బరు ఉత్పత్తి

లండను, జూలై 7:—జావారబ్బరు స్థాంపేషను సంఘ
గమనావేశమునకు ఆర్. ఎన్ లింగ్ గారధ్యక్షత వహించి హేట
తీర్మానము ప్రకారము రబ్బరు ఉత్పత్తిని నిర్ణయించుటకు అధిని
వేశ రాజ్యముల డ్వియెక్రికే అధికారముగలదనియు, దచ్చి
ఈస్తు ఇండిను ఉత్పత్తికి తగిన ప్రత్యేకములనియు, సిల్వాను మల
యానేటులకన్న ఖర్చు అధికము కాదనియు చెప్పిరి.

సర్వ సిద్ధి కవచం.

భూలోకమునందు ఉపయోగించబడుచున్న తాయిత్తు లన్నిటికంటెను శ్రేష్ఠమైనది, దీనికి సమానమైన దెద్దియులేదు.
చెడు ప్రమాదులను, హానికాగుటలను, ఆకాభంగము, ధన నష్టము, అపజయము, వ్యాధులు, శత్రుత్వము మొదలగు
వాటిని పారదోలును. అత్యద్భుతమైన దేశ గణగును. వారముదినములలో మంచి జయము గలుగును. ఒకసారి ఉప
యోగించి, గుణమును తెలుసుకొన గోరెదను. ధర 1-కి రూ. 9. పోస్టుఖర్చు ప్రత్యేకము.

Pundit Kailash Chandra Jyotisarnab, Government Astronomer Astrologer, And
Horoscope Calculator of H. M. the King Emperor George V.
19, Grey Street Calcutta.

శ్రీ ఆంజనేయ వైద్యశాలవారి సుప్రసిద్ధ బౌషధములు

శ్రీ జిల్లాబోర్డువారి బహుమానము పొందుచున్నది
129 రకముల బౌషధములున్నవి
(31) బోధకాలు సంహరించి:—ఎంతకాలమునుండియున్న శీలవర్గమునైనను వారముగోజులలో గుణము కనబరచి.
కాళ్లుమంటలు, నీరు వారించుటయుగాక పగిలిన పాదములు సహస్రస్థలై కమలములవలె ప్రకాశించును.
15 రో. రు. 4-8-0 వారమునకు రు. 2-8-0.
(40) నిఖిల వ్యాధిమిత్రేభ కంఠీరవము: చిట్టిశిరంగి, పల్లిక, బగ్గెలోనగు సవాయిలున్ను, కీళ్లనొప్పులు, నల్లని పొడలు,
మూలవ్యాధి, పొండుపు, సవామేనములు, మేనామూలు, మేనాగ్రణములు, కుక్కనష్టము మొదలు అన్ని వ్యాధులను వారము
రోజులలో నివారణజేసి బలము, శరీరకాంతి, రక్తవృద్ధి, వీర్యస్థంబున కలిగించును. ఇచ్చావత్త్యం.
నెల రో. రు. 6-0-0, 15 రో. రు. 2-4-0.
(50) సర్వవిధ శక్తిగోగసంజీవిలేహ్యము. జీర్ణించిన పత్తి, తెలుపు, ఎరుపు, నలాపు లోనగు యేరంగు శక్తివైనను, మూత్ర
ము స్వల్పముగగాని, బోటుబాట్లగాని పడుట, యీ గుణములన్నియు తగ్గి రక్తపుష్టి చేసెను. 3 పూటలలో గుణము
కన్పించును. ఇచ్చావత్త్యం.
డబ్బీ రు. 1-4-0.
శ్రీ. రాజాజన్నిభిల ప్రపంచ విలసత్ గోపాలపుర్యోగవసన్, కూరాడాస్వయద్భుత వారిధిల సుధాకాధాభానుమాన్.
వైద్యనిర్ణయిని శ్రేష్ఠ మహిమాధీమాన్ మహాద్వీరభ, ద్రాచాశ్యాపారిదంశకుర యశస్విమాన్ సదారాజతే.
తే. గీ. ఏనిధంబగు వ్యాధిచే నేరబడెడు, వారలైనను దయతోడ వారివారి
రోగకాతుల తెలిపిన వేగదగిన, మందులు బవువారము మాన్యులారా.
గోపాలపురం, కొత్తపేటపొన్న.
(గోపాలపురం)

వియన్నా నాణెముల చలామణి.

వియన్నా, జూలై 8:—సాంఘస్థ్యంకు 108,000 క్రాను
లయ్యెను. ఇతర విదేశీయ నాణెముల విలువయు అనుగుణముగ
పాచ్చెను.

ఆంగ్లో ఇటాలియను విధానము

లండను, జూలై 8:—ఆంగ్లో ఇటాలియను విధానమును
గూర్చి యోచించుటకు లండనుకు వస్తాన్నగుగారి పని ముగి
సెను. రోముకు వెడలువార్డును ప్రాంతునందు వారు పాయ
స్కేరు ప్రధానమంత్రితో కలసి సంప్రతింతురు.

లండనులో నింకను ఈవిషయమై ఏమియు నిర్ధారణ
గాలేదు. మగల ఒకమాసము గడచిన తరువాత ఆలోచనలు
ప్రారంభగును.

వాషింగుటను సందేహిల్లు.

బ్రిటిషు పార్లమెంటు

లండను, జూలై 7:—ప్రభుసభలో నిదివరకే ఆమోదింప
బడిన వాషింగుటను బ్రిటిషు బిల్లు ప్రజలసభలో రెండవమాకు
ఏకగ్రీవముగ నామోదింపబడెను. సేనల విషయమైగూడ యీ
లాటి యేర్పాటులను ఆమోదింపలేనని ఆస్పిక్యుగారు చెప్పిరి.
ఇతరదేశములతో నాలోచించి ఆయుధ నిర్మాణమును గూర్చి
యేర్పాటులను గావించుచుని ప్రభుత్వ పక్షమున కర్నరు
ఆమెరి ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను.

కడపలో కాంగ్రెసు ప్రచారము

మం. కాం. సంఘాధ్యక్షుని సంచారము

ఇతరనాయకులు

కడపమండల కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు కేతువేంకట
రెడ్డిగారును మరిద్దరు ప్రచారకులును కమలాపురము తాలూ
కాలోను జమ్మలమడుగు తాలూకాలో కొంతభాగములోను
జూలై నెలఖరువరకును ప్రచారమొనరించెదరు. చక్రవర్తి
వేంకట కేసాచారి (చిప్పేలు) నూకల వేంకటసుబ్బయ్య (అప్ప
రాజుపేట) గార్లును యిద్దరు ప్రచారకులును రాజంపేట తా
లూకాలో సంచారము చేయుదురు. సేను 15 రోజులవరకు
కడపలోనే యుండును. మేము నిర్మాణవిధానమునుగూర్చియే
ప్రచారమొనరింతుము. సంచారవివరములను ముందు తెలిపెదమని
కార్యదర్శి స్వగాభ్యుక్త వ్రాసెను.

కూరాడ విరభద్రాచార్యులు,
ఆయుర్వేద యూనాని డాక్టరు.

Register ఫల మధికము.
విలూరులో గొప్ప మేడ లాటరీ
మాటూరి బ్రహ్మన్న గారి
కుమార్డు సర్వేశం తాలూకు మేడ.

రూ 16,500 లకు లాటరీ
చీటి 1-కి రు 5 ల చొ॥ 3,300 చీట్లు

అయ్యలారా!

కృష్ణాజిల్లా, విలూరు పెద్దబజారులోని మ్యూనిసిపల్ సెం 148 రు కలిగియున్న రెండవతరము గలిగిన నాలు మేడను అద్దాల బీరువాల ఫిట్టింగున్న, ఫలము సహా లాటరీ మూలముగా విక్రయించుచున్నాను. 1922 వ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 10 వ తేదీనుంచి చీట్లు విక్రయించుచున్నాను. చీట్లు పూర్తియగుచున్నవి. లాటరీ చీట్లు యావత్తు పూర్తియైన వెంటనే లాటరీ కలిపే తేదీ ప్రతికలలో ప్రచురపరచి యేలూరుపట్టణములో ఘరానా మనుష్యుల యెదుట లాటరీ వేయబడును. గమక ప్రతివారను వారి వారి యదృష్టముల నిర్ణయించుకొనుట కిది మంచితరుణము. త్వరపడుడు. తరుణము మించిపోయిన తరువాత పశ్చాత్తాపపడిన లాభములేదు. లాటరీ చీటి ఒకటికి రూ 5 లు మాత్రమే. ఇంకా పూర్వమయిన రివిన్యూను, విరమణమును కొరవారు మా యేజులవల్లగాని నేరుగా నాకు చాపిగాని తెలుసుకొనవలయును. ఈ చీట్లవల్ల వసూలు అయ్యే సామ్యు కృష్ణాజిల్లా యేలూరు సెంట్రల్ కో ఆపరేటివ్ బ్యాంకు లో సుంచబడును.

2 ప్రతిగామమునందును మంచి యేజుల కాల యును. మంచి కమీషను ఇవ్వబడును. వివరములు కొరవారు యాక్రింద సంతకముచేసినవారికి వ్రాసిగాని, స్వయముగా వచ్చి గాని తెలుసుకొనవచ్చును. (169)

విలూరు } మాటూరి సర్వేశం,
 కృష్ణాజిల్లా. } మేడ హక్కుదారుడు.
 1-7-1922 }

అపూర్వరాజకీయ గ్రంథములు

- 1. పుష్పాంజలి (భావగీతములు) 1 8 0
- 2. తిలకుమహాశయుని సంపూర్ణ ఉపన్యాసములు } 2 4 0
- 3. గాంధీమహాత్ముని సంపూర్ణ జీవితము 1 8 0
- 4. ఆంధ్రమాత (రాజకీయనాటకము) 1 0 0
- 5. స్వరాజ్యపతాకము ,, 1 0 0
- 6. సంస్కారణి ,, 1 0 0
- 7. స్వరాజ్యధ్వజము ,, 0 12 0
- 8. స్వరాజ్యరథము ,, 0 8 0
- 9. గాంధీ మహాశయము ,, 0 8 0
- 10. ఆలీ ప్రభుత్వనిర్బంధము ,, 0 10 0
- 11. ఆసియాఖండవిజ్ఞానరహస్యము 0 8 0
- 12. నిరాకరణోద్యమతత్వము(ఆంధ్రాను) 0 6 0

ఆంధ్రదేశమున ప్రకటింపబడు రాజకీయగ్రంథము లన్నియు. మావద్ద వారకును.
 (3402) ఉపేంద్రప్రచురణాలయము,
 17, నారాయణ మొదలిపీధి, మదరాసు.

సిఫ్ లిస్, సెగరోగముకు (157)
పూ చీ యె న ఔషధము

ఎట్టి విధ సిఫ్ లిస్, సెగరోగములచే స్వయముగా ననుభవించుచున్నను, లేక వంశ పారంపర్యముగా అనుభవించుచున్నను, 7 దినములలో పూర్తిగా కుదురు. కుదురని పక్షమున రెండవతరము వైకము వాపనివ్వబడును.
 సెగరోగనివారికి వి. పి. ఖర్చుతో సహా బుడ్డి 1-కి రు 3-0-0 సిఫ్ లిస్ ఔషధము ,, ,, రు 4-8-0
 ఉత్తరములు ఇంగ్లీషుభాషలో వ్రాయవలెను.
HAKIM ABDUL HAJEE,
P. O. Kamtaul,
Darbhanga North Behar

కె ని యా స మ స్య

జమ్నాదాస్ ద్వారకదాసుగారు ఇండియా కార్యదర్శి కిచ్చిన తంతి

సిన్హ, జూలై 8:—ఇండియా లెజిస్లేషన్ బోర్డు పక్షమువారి తరపున ద్వారకదాసుగారి తంతివార్తను ఇండియా కార్యదర్శిగారి కంపిరి:—కెనియా సమస్యనుగూర్చి అధినివేశపు కార్యదర్శిజేసిన ప్రకటనమును మే మెంతమాత్రము ఆమోదించము. కెనియాసమస్య ఇతర విషయములను ఎట్లు పరిష్కారము చేయవలసిన వివరములను తెలుపుటకు ఆయన ఇష్టపడలేదు. కాని హైలాండ్సులో భారతీయులు భూములను సంపాదించగూడదను జేసిన నిషేధపు టు త్రగువును మాత్రము అంగీకరించి వారసుని అధినివేశపు కార్యదర్శి తెలియజేసెను ఈ విధానమును ఇంగ్లాండు మంత్రివర్గమువారు అంగీకరించిన ఫిబ్రవరి నెలలో తూర్పు ఆఫ్రికాయందు చర్చిలుగారి కిచ్చిన విందు సంధర్భమున లెజిస్లేటివ్ ఎగ్జిక్యూటివ్ వారందరును ఏకగ్రీవముగ జేసిన తీర్మానమును ఇండియా ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించి భారతీయులకు జేసిన వాగ్దత్తమును పరస్పరవిరుద్ధముగ నుండును. సామ్రాజ్యమునందు భారతదేశముయొక్క ప్రతి పత్తి కిది న్యాయతగ భారతజాతీయ శత్రువువారు యభిప్రాయపడెదరు. పోయిన సంవత్సరము సామ్రాజ్య సమావేశమున జరిగిన తీర్మానమునకు గూడ భిన్నముగ నుండును. భారతీయులకు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమున సమాన పౌరసత్వములను బడయుటకు యధ్యంతరములను కలుగజేసిరని చాల యుపద్రవము గల్గును. భారతీయులకు జేసిన వాగ్దత్తముప్రకారము ఈ సమస్యను పరిష్కారము జేయవలెనని జాతీయపక్షమువారు గోరుచున్నారు. సమానసత్వములను సామ్రాజ్యమున భారతీయులకు కలుగజేయవలెను. ఇది గాక ఇంకేవిధానమునైన ఆరంభించిన బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమున గల సభ్యత్వమునందు భారతీయులకు విశ్వాసము నశించును.

అఫ్ఘాన్ విదేశాంగ కార్యస్థానమున వెయిట్ మహమ్మదు ఖాన్ గులాంసదత్ ఖాన్ గార్లు నియమింపబడిరి. మహ్మదు సాంజాన్ గారు కాబూలు కోర్త్యులకు నియమింపబడిరి.

నైజెంబరు 5-వ తేదీని రాజప్రతినిధిగారు లెజిస్లేటివ్ అసెంబ్లీని తెరచెదరు.

అస్సాము గవర్నరు అగస్టు 4 తేదీని రాజప్రతినిధి గారిని సంధర్శించెదరు.

యేలూరు ప్రి॥ డి॥ ము॥ కోర్టులో
 O. S. నెం. 214/22.

వాది:—శ్రీరాజా జొమ్మిదేవర సత్యనారాయణ వర ప్రసాదరావు బహద్రుడు జమిందారుగారు.

ప్రతివాది:—నందమూరి రాజేశ్వరావు.

వాదిగారికి ప్రతివాది వ్రాయించియిచ్చిన ప్రామిసరీ నోటునుబట్టి యేలూరు ప్రెసిడెంటు డిస్ట్రిక్టు మున్సిఫుకోర్టులో O. S. 214/22 నెంబరున దావా దాఖలుచేయుట ప్రతివాదికి నోటీసు నిమిత్తం 24-7-22 తేదీకి వాయిదా వేయబడి యున్నది. సదరు వాయిదాకోజుకు ప్రతివాది హాజరయి యేదయినా ఆక్షేపణ లున్నయడల చెప్పుకొనవచ్చును. తేనియడల ప్రతివాది ఎక్స్ పార్టి చేయబడునని యిందుమూలముగా తెలియ పర్చడమయినది. (206)

యేలూరు, } కె. రామకృష్ణమూర్తి,
 6-7-22 } వాదితపు నకలు.

విలూరు ప్రిన్సిపల్ డి॥ము॥ కోర్టులో
 O. S. 898/1921

వాది: అన్నం వెంకటరెడ్డి, విలూరు. (పేట)

ప్రతివాది: ఎన్ యం. నటరాజం కెట్టి, మదరాసు చింతాడి

సదరని కోర్టులో ప్రతివాదివైన రూప 424-2-6 లకు వాది దావా తెచ్చియున్నాడు. 1922-వ సం॥ జూలై 27-వ తేదీకి వాయిదా వేయబడినది. సదరు వాయిదావాటికి ప్రతివాది కోర్టుకు హాజరు కానియెడల ఎక్స్ పార్టి చేయడమవు నని యిందుమూలముగా తెలియపరచడమైనది.

దుగ్గిరాల రామారావు,
 కలీలు.

ప్రకటన

చందాదారులు మా ఆఫీసుకు ఉత్తరములు గాని మనిషిదరులు గాని పంపునపుడు తమ చందా నెంబరును ఉదాహరించు చుండినయెడల ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుటకు సులభముగా నుండును కనుక నికనుండి అట్లు తప్పక గావింపవలెనని కోరుచున్నాము. ఆం॥ ప॥ వ్యవస్థాపకుడు.

ఆయిలు ఎంజినులు

రెండు కిక్కి హెచ్. పి. హార్వర్డ్ ఆయిలు ఎంజినులు (వాడినవి) అమ్మకమున కున్నవి. ఎంజినులు బాగా పనిజేయుచు మంచిస్థితియందున్నవి. 16 అడుగుల మాష్టింగు, రెండు ఫుల్లలు, పెద్ద నూనెతోట్టి, 2 కి అంగుళములు పంపు సహా విక్రయింపబడును. కావలసినవారు వెంటనే చూచుకొని ధరను నిర్ణయించుకొన వచ్చును.

ఆంధ్ర పత్రిక
 7, తంజుకెట్టిపీధి, మద్రాసు.

ముఖ్య గవనింపు (2942)

తొంగ్యతాపత్రములు

(1) నేను 5 సంవత్సరములనుండి విడువని తొంగ్యతాపత్రములను బాధపడుచుంటిని. కొన్ని వేళ్లలో ప్రాణముకూడ విసికిపోయినది. కాశీపట్టణములో నుండు, 'దుర్గా మెడికల్ హాల్' వారిచ్చిన 'స్పెషల్ ఆస్ట్రాక్యూర్' అను దివ్యోపద్రవమును నేవించుట చేతనే నేను ఇప్పుడు సదరు వ్యాధితో సోఖ్యముగా నున్నాను. తంజుకూరు } ఆర్. ఎన్. చెట్టి
 4-8-20 }

చాప్ మన్ జర్నలు పాకెట్టు డైరెక్టరీ

జర్మనీలో చేతిపనులు చేయువారి విలాసములు స్వీట్స్ గ్రండులో గడియారములు తయారుచేయువారి విలాసములు 100 పేజీలుగల పుస్తకముగా ప్రచురించి యున్నాము. నెల రు 1-4-0 లు. ఆర్డరిచ్చునపుడు 0-4-0 స్టాంపుతో ఆర్డరు పంపిన మిగత రు 1-0-0 కు వి. పి. చేయబడును.

టి. ఆర్. ఎన్. అండు సన్సు. (132)
 సోల్ నెల్లింగు ఏజెంట్లు అండు స్టీలుట్రంకులు చేయువారు (పి. పి.) ఈగవల్లి అమ్మనుకోవిల్, జి. టి. మదరాసు.

క్రొత్తగా రాబడిన
జర్మనీ దేశపు
సీమకమలములు

అహ! యామాదిరి సీమ కమలములు యివివరలో లేదు యివ్వడు జర్మనీ దేశమునుంచి అనలు కమలములుకు బదులుగా రాబడినవి. ఇవి ప్రతి వారును పరిక్షించి చూడవలయును. ఆసలు కమలములుకున్నా ఈ కమలములుకున్నా కనిపెట్టడమునకు శక్యము కాని మదిపు కలిగియుండును ధర నిండా సరసము యిందున కట్టబడునటువంటి నగలు అడ్డెగలు నేలేను గోట్లగాజులు కమ్మలు, పోగులు చేసరిలు, ముక్కుగొట్టములు, చంప సరములు బిడ్డలకు చెవులో వేయు

తొంగటములు క్రొత్తకముల వుంగరములు యింకా అనేక విధములైనటువంటి నగలు చొక్కపు సవరం బంగారుతో గారంటీగా తయారుచేసి యివ్వబడును. తయారుచేసినవి అమ్మకమునకు సిద్ధముగా నున్నవి. తపాలు మూలముగా పి. పి. గా పంపబడును. వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.
 జి. బి. రామన్న అండు కంపెనీ,
 69 నా.రా.యణ మొదలిపీధి - పోస్టుబాక్సు 271 మద్రాసు.
 ఆఫీసుసమయం ఉదయం 6-10 గం॥ సాయంత్రం 5-8 వరకు

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

(1)

శ్రీ గోపాలాచార్యగారి

భృగువతి

నంబి

బహువర్ణములుగ నున్నవల మూర్తి భృగుమండలి చీమువలె ప్రవించుచుండెడి, తెల్లతెగ, పచ్చతెగ గత్తెగ నీరు చురుకు నాశ్వరణము మూత్రము బొట్టు బొట్టు బుట్టు మాటి మాటికి మూత్రము విసర్జన చేయుట పొత్తికడుపు నరములు బిగడియుట మూత్రము వచ్చినట్లు అనుమానము గలుగుట యిటువంటి లక్షణములు గల తెగరోగ సామాన్యములను మొదలంటి నివర్తికేయును, మరియు నూతనముగ సంభవించిన తెగరోగములను! 48 గంటలలోపుగ గుణమును బొందించును. మూత్రనాశమును, కస్తీతి (అనగా మూత్రపుత్తి) శుభ్రపరచి నరములకు అధిక బలమును కలుగ జేయును. క్రయము బుడ్డి 1-కి రూ. 1-12-0 ప్యాకింగు న 5. ప్యాకెట్ 5 కైలాలు వేరుగా నివ్వవలయును. మా మందుల జాబితాను, కోరువారికి ఉచితముగా పంపబడును ఆయుర్వేదాచార్యులు, నెం. 41 ఆచార్యులవీధి, మద్రాసు. తంతిలడన్:—పండిట్, మదరాసు.

ఆయుర్వేద పంచరత్నములు

1. చిరట అనన్: సర్వస్వముల తప్పుక బరిహర్య దివ్య ఔషధము. సీసా రు 2. రు 1-4-0.
2. మధుమూత్ర భంజని: మధుమేహము, బహుమూత్రము, శుక్రవస్త్రము, కుసుమరోముల నిర్మూలము చేయు సుజీవని ఔషధ తులం రు 15.
3. సిద్ధ మకరధ్వజ: అకాల జరా ప మృత్యుభయముల తొలగించు అమృతకల్పము 15 పౌ. రు 4.
4. శంకరతైల: కుసు చర్మవ్యాధుల నిర్మూలము చేయు అలూత్రము రు 1.
5. మంత్ర కవచమ్: మహా ఋషిప్రోక్త సర్వసిద్ధిదాయక మంత్రాక్షరసాయనిక ప్రక్రియ. తాపేజ 8 అణాలు.

ఈ కెటలాగు ఉచితము. చూచితీరవలెను. ఆయుర్వేదరత్న వి. కేశవనారాయణ, మేనేజింగ్ ప్రాప్రయటరు. (182) మెస్సర్సు, బి. యన్. రావు బ్రదర్సు వారి ఆయుర్వేదావధాలయము, బరంపురం.

అమృతాంజనము

తలమెప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది ఇతర ఏ విధమైన మెప్పులను కూడ మా అమృతాంజనము వాడినంత మాత్రమున నయమగును. వెల 0-10-0 అణాలు. అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి లేక మద్రాసు.

మెటల్ పాలిషు నిప్పు తగిలినను రగులదు C. Y. Iyer. Sole Distributor for Madras Presidency Post box 128, Madras Stocked by Messrs Sarasvathi & Co., Broadway. MADRAS.

ఆంధ్రప్రచారిణి గ్రంథనిలయం, రాజమహేంద్రవరం.

శివపురాణము

శ్లోకసంహిత—ప్రకాశమునపుటము. దేశభక్తులు కోరినదా: ఉన్నది. దేశభాషాధారముల మెచ్చుకొనదా: ఉన్నది. దేశభక్తులు వివసాహింసపడగలగది. (హిందీన వాగ్వికాసా జ్ఞానమునకు ముఖ్య సాధనమైనది. పాలికా బాలకు లకుగూడ సుబోధకమగు సులభవచనశైలిచే శోభిల్లుచున్నది. ఇది జ్యోతిర్లింగ ప్రాచూన్యము, పార్యతీపణియును, కుమార జననము, తారకాసురసంహారము, శివపూజాఫలము, విషాయక చక్రవర్తి, మొదలగు ననేక పుణ్యకథలచే విరాజిల్లుచున్నది ఇరువది నాలుగువేల శ్లోకములను, అటు సంహితలుగల యీ శివపురాణము నీవత్సరములో అటుసంపుటములుగ గొడవేసి మాస ముల కొకటిచొప్పున (ఒకటియొక్కొక్కము) నెలదినములలో నీ ప్రథమసంపుటము వెలువడుచున్నది. ప్రతిసంపుటమును ఇందు చందాదారులగు వారలకు పోస్టేజిగా రు 1-0-0 ఇతరులకు పోస్టేజిగా రు 1-8-0 క్రొత్తగ చందాదారులగువారు 0-8-0 లు ప్రవేశమును చెల్లింపవలెను. అద్దవల్లి లక్ష్మణస్వామి 930 అధ్యక్షుడు.

వనోపధిసరస్వరిల్లా

రక్తహీనతను రక్తముయొక్క పరిశుభ్రతను పోగొట్టుట యందు శోధనక గాంకినది. ధర 1-18-0 ఇండియా సిలోకానందు ఎచ్చిటికైనను శిశుభాషాభివృద్ధికిరముగా పంపబడును. (2973) విలాసము పి. డి. సావంత్ నెం 144 ఫనఫవాడీ, బొంబాయి

మదనకామేశ్వర లేహ్యము

దుర్బలలపాలిటి సుజీవి:—మేహము, నిక్కాక, శుక్ర నష్టము, నిస్సక్తుక, అతిమాత్రము, మొదలగు వాటిని హరించి మంచి బలమును, యవ్వనమును, కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని, సంతాన ప్రాప్తిని, కలిగించు వర్షప్రసాదము. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 రు డబ్బీ రు 1-4-0. వి. పి. చార్జీ 0-8-0 (8851) రోజాపుష్ప లేహ్యము:—ఇది మలబద్ధమును పోగొట్టి కాల విరేచనమును చక్కగా కలిగించుటలో అమృతప్రాయము. 15 రు డబ్బీ రు 0-10-0, వి. పి. చార్జీ 0-7-0. [1] పి. డి. పి. ఆంధ్రకో, ఆయుర్వేదమాజం, పెరిడేపి, వెల్లూరుజిల్లా

ఆంధ్ర జ్యోతిషము

జాతకము (1) జాతకచక్రము (కుండలి) యొక్క నక్షలుగాని (2) పుట్టినతేది, జననకాల ఘడియలుగాని (3) జాతకునియొక్క జన్మ నామము, ప్రస్తుతపు కాలము, మాకు ఉత్తరము వాయువసు యముగాని, ఈమూటిలో నేదియో యొకటి మాకు పంపినయె డెల, జాతకునియొక్క రూపము, స్వభావము, శరీరాశీస్యము, భవసంపాదన, అయ్యుర్దాయము, భాగ్యము, సంతానము, కళాశ్ర సౌఖ్యము, ఉద్యోగము, జీవనము మొదలగు 25 సంగతులు దా ఖలా కొరకు వ్రాసి ముందుగా రు 1-4-0 లకు వి. పి. గా పం పెదము. శ్రీవాసినసంగతులు 80 గా నన్నయెడల, జాతకుని యొక్క అయ్యుర్దాయము అఖరవరకు, జయజోవు. ప్రతిసంవత్సర ఫలములు, అనగా, మహాదశ, అంశరకాఫలములు గల పూరా జాతకము, శాస్త్రసమ్మతముగా తయారుచేసి పంపెదము. పూరా జాతకమునకు రు 5 లు, అగును. పూరాజాతకము వ్రాయించు కొనువారు రు 2 లు, అధ్యాస్య ముందుగా పంపవలెను. అట్లు పంపగానే జాతకము పూర్తిగా అఖరవరకు తయారుచేసి తక్కిన రు 8 లకు వి. పి. గా పంపెదము.

సంవత్సరఫలము మొత్తముమీద 1 సం॥ రం వరకు ముందు జయజోవు ఫలములు వ్రాయుచు, నెలలవారీగా 12 నెలల ఫలములు వివ రముగా వ్రాయుటకు వి. పి. ఖర్చులతో రు 1-4-0 లు అగును. దీనికి జన్మనక్షత్రము గాని, జన్మనామము గాని, మాకు పంపిన చాలు.

జాతకమార్పాండము

మొదటిభాగము జ్యోతిషమందు ఏమియు ప్రవేశము లేనివారికి తగ్గింధ ము మిక్కిలి ఉపయోగము. దీనినిబట్టి భూతిభవిష్యద్వర్త మానఫలములు అతిసులభముగా తెలియను. కావలసిన వారికి వి. పి. ఖర్చులతో రు 2-8-0 లకు వి. పి. గా పంపెదము.

రెండవ భాగము

ఇది అచ్చుపూర్తి అయి సిద్ధముగా నున్నది. 800 శేజీలు. ఇందు లగ్న స్థూటము, గ్రహస్థూటము, భావస్థూటము, వడ్డల ములు, షోడశవర్గ, అష్టకవర్గ, తాత్పర్యసహితముగా నుమారు 1000 ప్రమాణ శ్లోకములతోను, విశేషాంశములతోను ద్వాదశ భావఫలములు మహాదశ అంతర్దశాఫలములును, ఇంకను అనేక సంగతులతో మిక్కిలి సులభశైలిని అత్యద్భుతముగా వ్రాయ బడినది. దీనివలన అన్ని సంగతులు పూర్తిగా తెలియను. ఈ గ్రంథము నచ్చనియెడల తిరిగి సొమ్ము వాపసు చేయుదుము. ఈ 2-వ భాగమునకై యిదివరకు భరణాస్తులు పంపినవారు తిరిగి మాకు వ్రాసినయెడల వెంటనే వి. పి. గా పంపెదము. దీనివెల సోమఖర్చులు గాక రూ 2-0-0-0 లు. ఆలస్యమైనవో ప్రతులు దొరకవు. ఆ కెళ్ల వెంకట శాస్త్రి. (8512) గోపాలపురం, కొత్తచేట పోస్టు. (గోదావరిజిల్లా)

మెలయచందనము

గనేరియా అను తెగరోగమునకు మర్యాద పధ్యము లేదు. పిచికారీతో పని లేదు. ఎలుపు, తెలుపు, పచ్చ, అను మూడు విధముల తెగరోగము ను మూడు పూటలలో మాన్పును. శ్రీల కుసుమ వ్యాధులకు కూడ ఇది రాజోషధము. (1251) డబ్బీ 1 కి వెల 2-4-0 గంధర్వ పార్శసి, రాయవరం. (గోదావరిజిల్లా)

ఆతంకనిగ్రహబౌషధాలయం

స్థాపితము 1881 సం॥ ఈ బౌషధాలయపు ప్రసిద్ధి తెందిన ఆతంకనిగ్రహమాత్రలు వీటిని నేవించి మేలుపొందిన ఆనెతులు పలుమారు విడవక కోరుచున్నారు. గాన ప్రతిఫలము మీరు కూడను పొందవలెను అనుట చూడోక - ప్రస్తుతం. తపాలు ఖర్చులు కూడను కోరక పంపబడు మాయొక్క జాబితాలకు గాను డయచేసివ్రాయును. ఆతంకనిగ్రహబౌషధాలయం (219) 26 బ్రాడ్వే, మదరాసుకు వ్రాసేడి.

సకద్రావకము.

మూత్రనాశ సంబంధమైన తెగరోగము, తెలుపు మున్నగు ఘోరవ్యాధుల కిది ఆమోఘమైన బౌషధము. 24 గంటలలోగా మంచి గుణ మగుచును. బుడ్డి 1-కి ధర రు 1-4-0

చర్మ వ్యాధులు సావల్ లోషన్

తామర, గజ్జి చర్మవ్యాధులు మొదలగు వాటి కిది త్వరలో నిజమైన గుణము నిచ్చును. ఇది సువాసనగల ద్రావకము. గుడ్డలకు మరక కాదు. బుడ్డి 1-కి రు 0...6-0 ఈ టూన్ శ్రీలకు సహకారి వంటిది. అందరిచేసిపార్శుచేయబడినది తెలుపు వ్యాధిగల శ్రీల కిది రామబాణము వంటిది. దీనియొక్క గుణములు అత్యద్భుతములు. ధర బుడ్డి రు 3-0-0

ప్రదరరిస్స

ఉత్తరములు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను. Sapat & Co. [3404] Kalbadevi Road, Bombay.